

La biblioteca de don Joan de Vic, bisbe de Mallorca

J. ENRIC MUT I RUIZ

Poc coneixem de la biografia d'aquest eclesiàstic, membre de la noble família valenciana dels Vic, que no s'haja publicat ja a enciclopèdies o diccionaris.¹ Joan de Vic i Manrique de Lara, fill de Lluís de Vic i Ferrer (m. 1585), sembla que va nàixer a Alzira i va morir a Tarragona l'any 1611. Nebot del cardenal Guillem Ramon de Vic i de Vallterra, bisbe de Barcelona (València? - Veroli, Itàlia 1525), va estudiar a València i a Salamanca. Ardiaca de Barcelona, va arribar a ser rector de la universitat de Salamanca. Fou enviat per Felip II a Roma en missió diplomàtica, igual que el seu avi Jeroni de Vic i de Vallterra (València 1459?-1535). Al seu retorn fou nomenat bisbe de Mallorca (1573-1604), on continuà la reforma tridentina i celebrà sínodes el 1588, el 1589, el 1593 i el 1597. Publicà un Ritual el 1601, reconstruí l'hospital general i pagà la portada principal de la catedral de Mallorca. El 1583 fou nomenat lloctinent general de Mallorca el seu germà Lluís de Vic i Manrique de Lara (mort a Mallorca el 1594).² Preconitzat arquebisbe de Tarragona (1604-1611), convocà un sínode i un concili provincial (1607-08). Durant la seua prelatura mantingué enfrontaments amb el consell de Tarragona i fou aturada la pretensió d'erigir un bisbat a Eivissa, desmembrant l'illa de la diòcesi tarragonina. El 1610 instituí a Tarragona la processó de la Immaculada Concepció. Finalment, seguint la tradició familiar, sembla que va lliurar al monestir de Santa Maria de la Murta, a Alzira, del qual eren patrons els Vic, un tresor en objectes litúrgics, i hi fundà la biblioteca el 1594,³ igual que faria després el seu nebot Dídac de Vic i Castellví, baró de Llaurí (València 1584 - Alzira 1657), amb la seua important biblioteca i pinacoteca.⁴

1. La Biblioteca

Arran de la seua elecció com a bisbe de Mallorca (1573), Joan de Vic encomanà al notari Gaspar Joan Micó⁵ la confecció d'un inventari dels seus béns, mobles i semovents, localitzats en les estances del palau dels Vic, situat al carrer de l'ambaixador Vic.⁶ Aquest inventari s'efectuà el dia 31 d'octubre de 1573 i conté tres parts: la primera, on s'inventaria

¹ *Diccionari d'història eclesiàstica de Catalunya*, Barcelona, Ed. Claret, 1998-2001, III, 653; *Gran Enciclopèdia Catalana*, Barcelona, 1986-1994², 24, 77; *Enciclopedia universal ilustrada*, Madrid/Barcelona, Espasa-Calpe, 1929, 68, 658-659; *Gran Enciclopedia de la Región Valenciana*, València, 1973.

² El 1679 es va publicar a València un opuscle en defensa dels drets del convent de la Murta sobre l'herència de Lluís de Vic: *Por el convento de Nuestra Señora de la Murta con... Don Gaspar Alemany, Conde de Cervelló, Barón de Orpesa, sobre la sucesión en los bienes y herencia de Don Luys Vique... del Reyno de Mallorca* (BM."Serrano Morales", Ajuntament de València, sig. SM11/40(15)).

³ Evidentment la biblioteca del monestir de la Murta existia des d'abans, com estudia Aureliano J. Lairón Pla en la seua tesi doctoral sobre el Monestir de Santa Maria de la Murta, que documenta la donació de la biblioteca de don Joan de Vic al monestir en l'any 1600. Per altra banda Miguel Carlos Muñoz Feliu prepara una tesi doctoral sobre la biblioteca del monestir de la Murta.

⁴ Francisco ALMARCHE VÁZQUEZ va editar el *Dietario de D. Álvaro y D. Diego de Vich (1619-1632)*, València, Acción Bibliográfica, 1921, i va publicar la *Historiografía Valenciana*, València, 1920 que recullen informació sobre l'especial relació entre la família Vic i el monestir de la Murta.

⁵ A.P.P.V. Notari Gaspar Joan Micó, sig. núm. 9.132, any 1573.

⁶ Sobre el palau de l'ambaixador Vic, tan important per a la divulgació del renaixement a València, podeu consultar BÉRCHÉZ, J., "El palau de l'Ambaixador Vich de València", *Debats* 1, 44-49 (Inst. Alfons el Magnànim-Diputació de València), BÉRCHÉZ, J. i JARQUE, F., *Arquitectura renacentista valenciana (1500-1570)*, València, Bancaixa, 1994, i BENITO DOMÉNECH, F., *El patio del palacio del Embajador Vich: elementos para recuperación*, València, Generalitat Valenciana, 2000. Actualment es treballa en la recuperació de les peces disperses del pati del palau dels Vic per ser integrades en el Museu de Belles Arts de València.

la roba, mobles i objectes de valor, especialment eclesiàstics; la segona, sobre els animals que poseix; i la tercera, dedicada íntegrament a la seua biblioteca.

Aquesta biblioteca abasta 461 entrades, que sumen 585 volums, ja que, per exemple, només les obres de Ciceró comprenen 10 volums. El llistat segueix un cert ordre alfabètic, tot i que intercala noms d'autors i títols, segurament seguint l'ordre de col·locació als prestatges. Una biblioteca tan àmplia només estava a l'abast de certes persones de les classes superiors, nobiliàries, mercantils, etc. o relacionades amb alts càrrecs civils o eclesiàstics, com en el nostre cas. Comprendrem la seua importància si tenim en compte les xifres d'alguns inventaris de les biblioteques particulars d'aquest període :

1489	biblioteca de Macià Mercader: 202 títols
1504	biblioteca de la reina Isabel: 253 títols
1523	biblioteca de Rodrigo de Mendoza, primer marquès de Cenete: 632 títols
1526	biblioteca del clergue Joan Bonllavi: 204 títols
1541	biblioteca de Fernando de Rojas: 97 títols
1544	biblioteca de Francisco de Zúñiga, tercer marquès de Béjar: 251 títols
1550	biblioteca de Ferran d'Aragó, duc de Calàbria: 795 títols
1556	biblioteca del bisbe Juan Bernal Díaz de Luco: 515 títols
1570	biblioteca d'Alonso de Santa Cruz, cosmògraf major del rei: 94 títols
1575	biblioteca de Diego Hurtado de Mendoza: 432 títols
1595	biblioteca del metge Barahona de Soto: 425 títols
1609-1610	biblioteca de Francisco Idiáquez, secretari de Felip II: 496 títols
1611	biblioteca de l'arquebisbe de València, Juan de Ribera: 1.900 títols. ⁷

Com a bona biblioteca eclesiàstica, la major part dels llibres estan redactats en llatí (529, 90,42% del total), però també hi ha una presència del castellà (24, 4,10%), de l'italià (21, 3,58%), del grec (8, 1,36%), i tenim el dubte si hi ha alguna obra escrita en català (3, 0,51%), ja que els dos volums d'Ausiàs Marc segurament deuen ser obres bilingües i l'altra possible obra escrita en la nostra llengua sembla escrita en llengua italiana (Cataneo).

Això no ens ha d'estranyar perquè estem davant d'un membre d'una poderosa família que des de feia temps estava implicada en el funcionament de la Monarquia Hispànica (ambaixadors de Castella, etc.), per la qual cosa el castellà ja devia ser la seua llengua familiar. Aquesta fou una de les conseqüències de la guerra de les Germanies i afectà totes les grans famílies valencianes, que acabaren implicant-se d'alguna manera en l'engranatge de l'imperi. Per això, el mateix inventari està redactat en llatí i en castellà, quan en la major part dels protocols aquest notari utilitza el llatí i el valencià.

2. El seu contingut.

De manera concisa podem classificar les obres incloses a la seua biblioteca en els següents grans apartats:

Textos bíblics, patrístics i religiosos medievals. És una part que no sol faltar en les llibreries, especialment eclesiàstiques. La majoria dels autors medievals són eclesiàstics i les obres de filosofia o teologia escolàstica. Entre d'altres trobem: Agustí, Aimon, Ambròs, Anselm, Atanasi, Atenàgores, Basili el Gran, Bernat, Bonaventura, Cebrià, Ciril, Dionís Aeropagita, Dionís Cartoixà, Doroteu, Duns Scot, Durand, Epifani, Eusebi de Cesarea, Eusebi d'Èmesa, Fulgenci, Gabriel Biel, Gandavo, Gerson, Gregori de Nissa, Gregori el Magne, Hilari, Hostiense, Ireneu, Jeroni, Joan Clímac, Joan Crisòstom, Joan Damascè, Justí, Lactanci, Lleó el Magne, Llorenç Justinià, Ramon Llull, Nicolau de Lira, Orígenes, Pere Canisi, Pere Llombard, Jaume Pérez de València, Pròsper d'Aquitània,

⁷ M. CHEVALIER: *Lectura y lectores en la España del siglo XVI y XVII*, Madrid, Turner, 1976; M. REPULLÉS: *Inventario de los libros de Don Fernando de Aragón, Duque de Calabria*, Madrid, Imprenta de Aribau, 1875.

Raban, Tauler, Teodoret, Theophylactus, Tomàs d'Aquino, Vicent Ferrer, Zigabenos, etc. A més, estan les diverses edicions de la Bíblia, comentaris i concordances (*Poliglota, Sacra Benedicti*, de Tournes; *Novum Testamentum; Glossa ordinaria; Concordantiae...*), així com altres textos eclesiàstics (**Breviarium, Diurnale, Missale Romanum; Contemplatio...**; Passionario Toledano; *Vocabularium ecclesiasticum*).

Textos legals. Tampoc no solen faltar els textos sobre el dret canònic i altres decrets conciliaris, com les Constitucions i Decretals del papa Climent V (*Clementinae*), Decretals del papa Gregori IX, *Sextus Decretalium* del papa Bonifaci VIII, *Canones Apostolorum*, cànons del concili de Colònia, cànons concili de Trent, *Summa Silvestrina*, etc. Ací cal incloure els Estatutos de la Universidad de Salamanca.

Autors clàssics. Conté una bona selecció dels clàssics grecs i llatins, entre els quals podem destacar: Apià Alexandrí, Aristòtil, Arrià, Artemidor d'Efes, Ausoni, Catul, Ciceró, Columel·la, Dictis de Creta, Dió Crisòstom, Diògenes Laerci, Dionís d'Halicarnàs, Claudi Elià, Estaci, Euclides, Flavius Josefus, Homer, Horaci, Justí, Juvenal, Juvencus, Lucà, Lucreci, Macrobi, Manili, Marcial, Pau Orosi, Ovidi, Pausànies, Persi, Plató, Plaute, Plini, Plutarc, Polibi, Properci, Prudenci, Ptolemeu, Seduli, Suetoni, Teòcrit, Teodosi, Teofrast, Terenci, Tíbul, Tit Livi, Valeri Màxim, Virgili, etc.

Autors dels segle XVI: medievalistes, humanistes, erasmistes, contrareformistes. És l'apartat més significatiu per les diverses sensibilitats que inclou, per exemple: Agrícola, Albani, Àvila y Zúñiga, Barbo, Bay, Baynes, Beauxamis, Benoist, Beuter, Bustis, Bredenbach, Camerarius, Cano, Carranza, Castro, Catarino, Chiari, Cliethove, Cling, Cochleus, Contarini, Conventi, Córdoba, Cumirano, Driedo, Eck, Elisio, Erasme, Steuco Eugubinus, Ficino, Fisher, Folengo, Foreiro, Freig, Fumo, Giovio, Luis de Granada, Gropper, Lleó Hebreu, Honcala, Hosius, Hyperius, Janssen, Joan de la Creu, Jonàs, Landsberger, Ledesma, Leonico Tomeo, Linden, Lippomano, Maggi, Mathisius, Medina, Meneses, Martín de Azpilcueta, Monta s, Mouchy, Musso, Nanni, Nausea, Nizzoli, Nowopolski, Opstraet, Orozco, Miklós Oláh, Oleastro, Osorio, Osuna, Paradin, Pérez de Ayala, Perion, Pighius, Pinto, Platina, Polygranus, Ponissonus, Porcacchi, Possevini, Ramus, Raulin, Royard, Sadoleto, Sante Pagnino, Sasbout, Seripando, Sisto, Spinola, Soto, Strebee, Tauler, Tiraqueau, Titelmans, Torres, Valtan·s, Vega, Viguera, Villanueva, Vitoria, Vives, Volaterranus, Wiarti, Wild, Wildenberg, Zorzi, Zwinger, etc. Alguns autors (obres o edicions determinades) foren posteriorment inclosos en l'índex de llibres prohibits, com el cas de Camerarius, Folengo, Fortius, Giraldi, Hyperius, Maquiavel, Opstraet, Palmer, Ramus, Wild, Wildenberg, Zwinger, etc.⁸

Textos pràctics, gramàtica, literatura, vocabularis. També inclou textos de temàtiques molt diverses (astronomia, comèdies, diàlegs, emblemàtica i insígnies, estratègia militar, història, matemàtiques, medicina, narrativa, poesia, etc.), d'autors com: Alfons el Savi, Alciati, Ariosto, Ausiàs Marc, Àvila y Zúñiga, Bembo, Calepio, Cataneo, Isabella Cortese, Dant, Galé, Fregoso, Gemma Frisius, Lleó Hebreu, López de Gomara, Manili, Maquiavel, Müller, Petrarca, della Porta, Procle, Ptolemeu, Ramírez Pagán, Razzi, Rojas, Sannazaro, Schedel, Teodosi, Timoneda, Zárata, etc. També llibres com *Icones, Lexicon graecum, el perque*, etc.

⁸ León CARBONERO: *Índice de libros prohibidos*, Madrid, 1880. Edició facsimil de les Llibreries París-València, 1999.

3. Conclusions

La qualitat i la quantitat de les obres reunides en aquesta biblioteca privada ens evidencia el paper cabdal que jugaren algunes famílies nobles valencianes per facilitar l'entrada en la modernitat. En aquest sentit, recentment Pere Maria Orts i Bosch,⁹ amb la finalitat de desmitificar el paper de la família Borja, afirmava que *va fer més per València l'ambaixador Jeroni de Vic i Vallterra que tots els Borja*. I efectivament, si Jeroni de Vic va revolucionar tot l'art valencià amb els models pictòrics i arquitectònics que va importar d'Itàlia, el bisbe tridentí Joan de Vic amb la seua esplèndida biblioteca del segle XVI, oberta a moltes sensibilitats i exemple de certa curiositat intel·lectual, connecta València amb les principals ciutats europees. És, per tant, comparable a la del Duc de Calàbria i a la de l'arquebisbe Ribera, cadascuna en el seu nivell.

Per tot això, tot i que hi ha una evident deserció lingüística entre les grans famílies valencianes, que es decanten cap al castellà de manera conscient, caldrà reconèixer les aportacions realitzades en el món de la cultura a través de la seua actuació com a mecenes, divulgadors culturals, etc.

No sabem si tota la biblioteca va viatjar amb el seu propietari pels seus nous destins, a la ciutat de Mallorca, a Tarragona, o, pel contrari, va restar a València per anar a parar finalment al monestir de Santa Maria de la Murta, al qual va fer realment una donació de llibres.¹⁰ L'estudi dels catàlegs conservats d'aquest cenobi ens podrà donar alguna informació, ja que amb la desamortització desaparegué totalment aquella riquíssima biblioteca.

Finalment, cal remarcar, a partir de la consulta de les bases de dades, la riquesa bibliogràfica conservada actualment en les biblioteques valencianes, especialment del segle XVI, que és molt destacada dins del conjunt espanyol.

Algunes notes sobre l'edició

El text s'edita complet, anotat pel que fa a la biblioteca. En cada entrada s'intenta identificar l'autor i l'obra, tot i les nombroses errades del notari, en molts casos derivades de la ignorància i de les falses lectures. Només en pocs casos es tracta d'una hipòtesi o no s'ha pogut identificar el seu autor.

Cada entrada ha estat numerada per facilitar la seua consulta a l'índex. Com a punt de referència d'aquesta biblioteca virtual s'ha pres el catàleg col·lectiu bibliogràfic valencià (BV), singularitzant-ne els exemplars de la biblioteca de la universitat de València (BUV) quan són els únics. En cas de no identificar-hi l'autor o l'obra, s'ha recorregut al catàleg col·lectiu espanyol (BN), al català (BC), i als catàlegs col·lectius d'Itàlia (BNCF, ICCU, URBS) i de França (BNF).

Cal afegir que hi ha un problema de normalització dels noms dels autors, general a tots els països, que no està resolt a hores d'ara. Cada país aplica una solució diferent: la llatinització del nom, el manteniment del nom en la llengua original, l'adaptació en certs casos a la llengua de recepció, etc. En el cas valencià, s'observa una certa tendència a la castellanització, que afecta fins i tot als catàlegs de la universitat de València, i que caldria corregir.

⁹ Entrevista de Miquel Alberola a Pere Maria Orts i Bosch (El País-Comunitat Valenciana, 1-IV-2001).

¹⁰ Joaquín Llorenç VILLANUEVA, en el seu *Viage literario a las Iglesias de España*, Madrid, R.A.H., 1806, IV, 84, quan descriu la biblioteca del monestir de la Murta, manifesta que *es harto abundante en libros del siglo XVI. Lo más singular que en ella vi es un códice MS en vitela, que contiene los siete libros 'Divinarum institutionum de Lactancio.' Téngole por del siglo XII, aunque las iniciales de bermellón saben a otra mano posterior...*

Adreces electròniques i sigles

- BN: Biblioteca Nacional
 Catàleg col·lectiu espanyol: <http://www.mcu.es/ccpb>
 BC: Biblioteca de Catalunya
 Catàleg col·lectiu català: <http://www.gencat.es/bc>
 BV: Biblioteca valenciana
 Catàleg col·lectiu valencià: <http://bv.gva.es>
 BNF: Biblioteca Nacional de França
 Catàleg col·lectiu francès: <http://www.ccf.fr/bnf.fr>
 ICCU: Instituto Centrale per il Catalogo Unico - Itàlia
 Catàleg col·lectiu italià (Roma): <http://opac.snb.it>
 BNCf: Seu de Florència: <http://bncf.firenze.sbn.it>
 URBS: Biblioteques de la ciutat del Vaticà
 Catàleg col·lectiu de les biblioteques vaticanes: <http://www-urbs.vatlib.it/urbs>

Bibliografia

- A.A.D.D. (1992) *Catálogo de obras impresas en el siglo XVI de la Biblioteca General e Histórica de la Universidad de Valencia*, 2 vols., València, Conselleria de Cultura, Educació i Ciència.
- BATAILLON, M. (1966) *Erasmus y España. Estudios sobre la historia espiritual del siglo XVI*. Mèxic, Fondo de Cultura Económica.
- BATLLORI, M. (1987) *Humanismo y Renacimiento. Estudios hispano-europeos*. Barcelona, Ariel.
- BERGER, Ph. (1982) "La decadència del valencià com a llengua literària en el segle XVI" *Debats*, 1, 17-26, Institució Alfons el Magnànim-Diputació de València.
- BERGER, Ph. (1987) *Libro y lectura en la Valencia del Renacimiento*, 2 vols., València, Ed. Alfons el Magnànim.
- BOHIGAS, P. (1962) *El libro español. Ensayo histórico*, Barcelona, Gustavo Gili.
- BOHIGAS, P. (1985) *Sobre manuscrits i biblioteques*, Barcelona, Curial-P.A.M.
- BURKE, P. (2000) *El Renacimiento europeo*, Barcelona, Crítica.
- CÁRCEL ORTÍ, V. (1966) *Obras impresas del siglo XVI en la Biblioteca de San Juan de Ribera*, València, Anales del Seminario de Valencia, año VI, nº 11.
- CAVALLO, G. i CHARTIER, R. (2001) *Historia de la lectura en el mundo occidental*, Madrid, Taurus.
- CHEVALIER, M. (1976) *Lectura y lectores en la España del siglo XVI y XVII*, Madrid, Turner.
- FUSTER, J. (1989) *Llibres i problemes del Renaixement*, València-Barcelona, I.F.V.-P.A.M.
- GARCIA MARTÍNEZ, S. (1973) "Los estudios clásicos en Valencia durante el siglo XVI" en *VIII C.H.C.A.*, tom III, vol. II, València.
- GÓMEZ-SENENT MARTÍNEZ, C. (1991) *Catálogo de obras impresas en el siglo XVI de la Biblioteca Serrano Morales del Ayuntamiento de Valencia*, València, Conselleria de Cultura, Educació i Ciència.
- HAUF, A.G. (1990) *D'Eiximenis a sor Isabel de Villena. Aportació a l'estudi de la nostra cultura medieval*, València-Barcelona, I.F.V.-P.A.M.
- MILLARES CARLO, A. (1993) *Introducción a la historia del libro y de las bibliotecas*, Madrid, Fondo de Cultura Económica.
- RUBIÓ I BALAGUER, J. (1993) *Llibreters i impressors a la Corona d'Aragó*, Barcelona, P.A.M.
- SANCHIS SIVERA, J. (1930), *Bibliología valenciana medieval*, València, Imprenta Hijo de F. Vives Mora.
- SERRANO MORALES, J.E. (1898-1899) *Reseña en forma de diccionario de las imprentas que han existido en Valencia*, València, Federico Doménech (Facsimil de la Llibreria París-València).
- WITTLIN, C. (1998) "La Biblioteca de la família Mercader de València l'any 1489", *Caplletra*, 24, València, 93-104.

A.P.P.V. Notari Gaspar Joan Micó, signatura 9.132, any 1573.

Die XXXI mensis octobris anno a Nativitate Domini MDLXXIII.

In Dei nomine et eius divina gracia humiliter implorata. Amen.

Noverint universi quod anno a Nativitate Domini Millesimo quingentesimo septuagesimo tercio, die vero intitulato trigesimo primo et ultimo, mensis octobris, Illustrissimus et Reverendissimus Dominus Don Joannes Vich, electus episcopus Majoricarum, in domo Illustris Don Ludovici Vich, eius patris, quam fon, et in praesenti civitate Valentiae in vico dicto del embaxador Vich commorans, coram me, Gaspare Joanne Micó, apostolica, regia Valentinaque auctoritatibus notario publico, ac testibus infrascriptis in quodam studio dictae domus in quo sua dominatio degit et habitat, me dictum notarium requisivit, quod ad omnes effectus dicto Illmo. et Rvmo. electo episcopo Majoricenci necessarios ac etiam benevissos facerem memorialem sive inventarium de omnibus bonis, mobilibus et semoventibus, quos dictus Illmus. et Rvmus. electus episcopus habet et possidet. Quod per me factum fuit in modum sequentem:

- Primo, en el estudio y aposento donde su señoría Illma. estava, catorze reposteros de ras con las armas de los Viques y Manrriques en cada uno de ellos del mesmo ras.
- Item, seys antipueñas con las mismas armas de los Viques y Manrriques de ras.
- Item, quatro panyos de pared de figuras de diversas cahidas y ancharias.
- Item, dos alfombras pequenyas para delante cama.
- Item, cinco arambeles guarnecidos de raso verde falso al derredor y ellos de diversos colores.
- Item un paramento de taffetán de tornasol con todo su aparejo y colcha de campo.
- Item, una cama de campo dorada con su paramento de panyo azul, con cobertor de cama de lo mismo.
- Item, una sobremesa.
- Item, otro cortinaje de cama de campo de panyo verde.
- Item, otro paramento de la misma manera de telilla de colores.
- Item, un pavellón de telilla parda.
- Item, ocho colchones de camas de criados viejos.
- Item, tres camas de tablas de criados.
- Item, dos colchas blancas, para cama de siete y nueve.
- Item, seys mantos blancos.
- Item, una manta colorada.
- Item, deziocho sávanas de diversos tamanyos.
- Item, quatro coxineras labradas de grana, dos grandes y dos pequeñas.
- Item, una dozena de coxineras blancas.
- Item, manteles almandescos, cinco pieças, que tirarán a tres varas o quatro cada una.
- Item, doze camisas.
- Item, panyos de manos, media dozena.
- Item, una pieça de lienço nueva de lino y algodón.
- Item, tres meças de pino con pies.
- Item, una pieça de Roan, que tira veynticinco varas.
- Item, otra pieça de Roan, que tira doze varas.
- Item, dos pliegos para affeytar, uno de Roan y otro de Olanda.
- Item, cinco coffres grandes negros.
- Item, una cassulla de taffetán blanco frisado, con su çaneffa de cañutillo de oro.
- Item, una capa de la mesma manera.
- Item, dos tuniçellas de taffetán blanco con randas de oro.
- Item, dos alvas con sus dos amitos.
- Item, una mitra de lo mismo, con dos perlas gordas como dos avellanas engastadas allí.
- Item, una cassulla blanca de telilla de plata.

- Item, otra cassulla de (en blanc) labrada de plata con enforro de taffetán carmesí.
- Item, otra cassulla de Damasco carmesí pilolat.
- Item, un caliz de plata dorado con su patena.
- Item, unas vinageras de plata.
- Item, una salinilla o platico de plata.
- Item, una estadalera a modo de palmatoria con sus tiseras de plata.
- Item, un portapaz de plata dorado.
- Item, una taça de plata dorada.
- Item, una barilla o taça de plata.
- Item, una pimentonera de plata pequenya.
- Item, un plato de plata mediano, que ha de plata trezientos y quarenta y quatro reales.
- Item, unos candeleros de peuetes, de plata.
- Item, un báculo que pessa siete marcos y medio hasta ocho.
- Item, una sortija de oro con una esmeralda y unas esmeraldas al derredor.
- Item, otra sortija de oro con un sello de azero.
- Item, unos Agnus de oro con una imagen de la Concepción.
- Item, una sortija de oro con una unya.
- Item, un missal y un pontifical con manillas de plata, con sus cubiertas, es a saber, la una de terciopelo morado y la otra de Damasco colorado con una (en blanc) de plata y seda.
- Item, una almodilla de terciopelo morado.
- Item, una tabla o imagen de un Ecce Homo.
- Item, otra tabla o imagen de Nuestra Señora con sus puertas y los goznes de plata y una cadenilla de plata.
- Item, otra tabla o imagen de un Christo crucificado y un descendimiento de la Cruz con una cadena de plata.
- Item, un reliquario broslado de cañutillo.
- Item, otras vinageras de plata moradas.
- Item, un çucarero de plata dorado.
- Item, un (en blanc) de las Indias guarneçido de plata.
- Item, dos almayzares labrados, de oro y seda.
- Item, una toca morisca labrada, de oro.
- Item, una loba de raixa.
- Item, un manteo y una sotana y una ropa de raixa.
- Item, otra loba y una sotana y una ropa de (en blanc) con su capirote.
- Item, una ropa azul de por casa.
- Item, otra ropa de raixa negra forrada de vayeta.
- Item, un plato de madera de Indias.
- Item, tres escopetas de pedrenyales, de separadas las llaves, con todos sus adereços.
- Item, dos roquetes y tres sobrepellices.
- Item, dos ropas de por casa, una de anafaya y otra de saya endrapada.
- Item, en la cavalleriza, una mula negra grande, guarneçida de guarniçiones de rua y de camino, con todos sus aparejos en cada guarniçión.

1. Item, Agustini Omnia opera, septem tomi.¹
2. Item, Ambrosii Omnia opera, unus tomus.²
3. Item, Atthanasii Opera, unus tomus.³

¹ Agustí, bisbe d'Hipona, sant, 354-430 (DC; BUV, Basilea 1541-43).

² Ambròs, bisbe de Milà, sant, 339-397 (DC; BV, París 1549, 1569).

³ Atanasi, bisbe d'Alexandria, sant, 328-373 (DC; BV, Basilea 1564, Lió 1532, París 1572).

4. Item, Anselmi Omnia opera, unus tomus.⁴
5. Item, Tersiodorensis, unus tomus.⁵
6. Item, Anthonini Florentini Summa, quatuor tomi.⁶
7. Item, Aristotelis Omnia opera, tres tomi.⁷
8. Item, Annotationes Erasmi, unus tomus.⁸
9. Item, Abbas Panormitani, septem tomi.⁹
10. Item, Allegoriarum moraliumque sententiarum in utrumque Testamentum miscellanea a triginta viris consimila, unus tomus.¹⁰
11. Item, Anthonini Florentini Tercia pars hystorialis, unus tomus.¹¹
12. Item, Alfonsi regis Tabulae, unus tomus.¹²
13. Item, Adamus, In Esayam, unus tomus.¹³
14. Item, Adamus, In epistolas Pauli, unus tomus.¹⁴
15. Item, Adami Homiliae, unus tomus.¹⁵
16. Item, Ambrosii Catherini Opuscula, unus tomus.¹⁶
17. Item, idem, Super novem capitulis Concilii Tridentini, unus tomus.¹⁷
18. Item, ejusdem, Annotationes in (en blanc), unus tomus.¹⁸
19. Item, Aristotelis Rhetorica, grece, unus tomus.¹⁹
20. Item, Appothegmata Calistenis, unus tomus.²⁰
21. Item, Alexii Salamace De republica christiana, unus tomus.²¹
22. Item, Athenagore, Appologiae pro christianis, unus tomus.²²
23. Item, Ayala, De traditionibus, unus tomus.²³
24. Item, idem, De ratione christianismi, unus tomus.
25. Item, Armilla Aurea, unus tomus.²⁴
26. Item, Anthonii Brachini Enarrationes in evangelia, duo tomi.²⁵
27. Item, Elianus, De varia hystoria, unus tomus.²⁶
28. Item, Ausonius, Grallus, unus tomus.²⁷
29. Item, Arrianus, De rebus Alexandri, unus tomus.²⁸

-
- 4 Anselm, OSB, arquebisbe de Canterbury, sant, 1033-1109 (DC; BV, París 1544, 1549; Venècia 1549).
  - 5 Guillaume d'Auxerre (*Guillelmus Altissiodorensis*), *In quatuor sententiarum libros* (ICCU, París, 1514).
  - 6 Antoni, OP, arquebisbe de Florència, sant, 1389-1459 (DC; BV, París 1521).
  - 7 Aristòtil, 384-322aC (BV, Basilea 1538, 1539; Lió 1549; Venècia 1562).
  - 8 Desideri Erasme, 1467-1536, *Annotationes in Novum Testamentum* (BV, Basilea 1540, 1541, 1542).
  - 9 Niccolò de Tudeschi, OSB, cardenal-bisbe de Palerm, 1386-1450?, el Panormità (DC; BV, Venècia 1569).
  - 10 Ricard de Sant Víctor (*Ricardus a Sancto Victore*), † 1173 (BN, París 1520).
  - 11 Antoni, arquebisbe de Florència, sant, *Tercia pars Historiarum* (DC; BUV, Lió 1543).
  - 12 Alfons X el Savi, 1221-1284, *Tabula Astronomica* (DC; BUV, Venècia 1521).
  - 13 Adam Sasbout, O.F.M., 1516-1553, *In Esaiam prophetam commentaria* (BV, Anvers 1563; Lovaina 1558, 1563).
  - 14 Adam Sasbout, *In omnes D. Pauli et quorundam aliorum apostolorum epistolas explicatio* (BN, Anvers 1561).
  - 15 Adam Sasbout, *Homeliae* (BN, Anvers 1565, Lovaina 1554).
  - 16 Ambrogio Catarino, OP, bisbe de Conza, 1484-1553 (BV, Lió 1542).
  - 17 Ambrogio Catarino, *Interpretatio nomi Cap. Synodalis* (BV, Venècia 1547).
  - 18 Ambrogio Catarino, *Annotationes in commentaria Caietani* (BV, Lió 1542).
  - 19 Aristòtil, *De arte rhetorica* (ICCU, Venècia 1546).
  - 20 Conrad Wolffhart (*Conradus Lycosthenes*), 1518-1561, *Apophtegmatum ex optimis utriusque linguae scriptoribus* (ICCU, Lió 1556, 1563) o *Apophtegmata ex probatis latinaeque linguae scriptoribus* (BC, Lió 1594; BV, Colònia, 1611; Lió 1602, 1614).
  - 21 Alejo de Salamanca, OFM, s. XVI, *De republica Christi* (BN, Lió 1556).
  - 22 Atenàgores, s. II d.C., *Apologia pro Christianis* (ICCU, Colònia 1567, Ginebra 1557).
  - 23 Martín Pérez de Ayala, arquebisbe de València, 1504-1566, *De divinis, apostolicis atque ecclesiasticis traditionibus* (BV, Colònia, 1560; París 1549, 1550, 1562; Venècia 1551).
  - 24 Obra de Bartolomeo Fumo, OP, † 1545 (BV, Lió 1521, 1554, 1560, 1566; Toledo 1554; Venècia 1550).
  - 25 Comentarís d'Antonius Betontinus de l'obra de Nicolau de Lira, OFM, 1270-B40, *Postillae maiores seu enarrationes in Epistolas et Evangelia* (BV, Lió 1569, Venècia 1516).
  - 26 Claudi Elià (BN, Basilea 1548, Lió 1558, Roma 1545, Salamanca 1555).
  - 27 Dècim Magne Ausoni, ca. 310-395 (*Pomponius Decimus Magnus Ausonius*), *Ausonii galli poetae...* (BN, Florència 1517).
  - 28 Flavi Arrià, s. II d.C. (BV, Basilea 1539). Censurat per la Inquisició posteriorment.

30. Item, *Antiquitatum variarum auctores, unus tomus*.²⁹
31. Item, *Attheneus, unus tomus*.³⁰
32. Item, *Abdias Babylonius, unus tomus*.³¹
33. Item, *Anthonius Beuter, De ceremoniis missae, unus tomus*.³²
34. Item, *Arte perfumatoria, unus tomus*.³³
35. Item, *Alivio de caminantes, unus tomus*.³⁴
36. Item, *Aristotelis, grece, unus tomus*.³⁵
37. Item, *Aristotelis, Dialectica per Perionnum versa*.³⁶
38. Item, *Arthemidoro, unus tomus*.³⁷
39. Item, *Arevalo, De correctione fraterna, unus tomus*.³⁸
40. Item, *Appianus Alexandrinus, De bellis, unus tomus*.³⁹
41. Item, *Ambanus, De moribus gentium, unus tomus*.⁴⁰
42. Item, *Auzias March, duo tomi*.⁴¹
43. Item, *Alvani in tertium sententiarum, unus tomus*.⁴²
44. Item, *Andreae Evorensis Loci comunes in Mattheum*.⁴³
45. Item, *Alcoçer, De los juegos, unus tomus*.⁴⁴
46. Item, *Aristotelis, Problemata, unus tomus*.⁴⁵
47. Item, *Bernardi Opera, unus tomus*.⁴⁶
48. Item, *Basilii Opera, unus tomus*.⁴⁷
49. Item, *Basilius, In Esayam, unus tomus*.⁴⁸
50. Item, *Biblia Complutensis, sex tomi*.⁴⁹
51. Item, *Biblia Benedicti, unus tomus*.⁵⁰
52. Item, *Breviarium Romanum Magnum, unus tomus*.⁵¹
53. Item, *Bonaventurae Opuscula, duo tomi*.⁵²
54. Item, *Bonaventurae in Magistrum Sententiarum, quatuor tomi*.⁵³
55. Item, *Bonaventurae in Lucam, unus tomus*.⁵⁴

29 Segurament es tracta de l'obra de Giovanni Nanni, OP, 1432-1502 (BV, París 1515).

30 Ateneu de Naucratis, s. II-s. III D.C. (BV, Basilea 1534, Lió 1556).

31 Abdies, bisbe de Babilonia, s. V?, *De historia certaminis Apostolici...* (BV, Basilea 1552; París 1560, 1566).

32 Pere Antoni Beuter, 1490/95-1554 (BV, Lió 1542).

33 Obra d'Isabella Cortese, s. XVI (BN, Venècia 1561; BUV, Venècia 1588; totes en italià).

34 Obra de Joan Timoneda, 1518/20-1583, *Sobremesa y Alivio de caminantes* (BN, València 1569).

35 Aristòtil (BV, Basilea 1531, 1550; París 1538).

36 Aristòtil, comentat per Joachim Perion, OSB, 1499?-1559 (BN, Basilea 1554; Lió 1545, 1551; París 1543).

37 Artemidor d'Efes (*Daldianus*), s. II-s. I aC, *De somniorum interpretatione* (ICCU, Basilea 1539, 1544).

38 Benardino de Arévalo, OFM, *Tractatus de correctione fraterna* (BN, Medina del Campo 1557).

39 Apià Alexandrí, s. II d.C., *De civilibus romanorum bellis* (DC; BV, Lió 1551; París 1538).

40 Possiblement es tracta de Denis Lambyn, ca. 1520-1572 (*Dionysius Lambinus*), intèrpret d'Aristòtil, *De moribus...* (BV, Basilea 1566).

41 Ausiàs March, 1400-1459 (BV, Barcelona 1543, 1545, 1560; València 1539; Valladolid 1555).

42 Jacques Almain, ca. 1450-1515 (BNF, Lió 1527, París 1516; ICCU Lió 1527, París 1516).

43 Andre Eborensis (BN, Coïmbra 1569).

44 Francisco de Alcoçer, OFM, *Tratado del juego* (BV, Salamanca 1559).

45 Aristòtil (BV, París 1520; Venècia 1501, 1525).

46 Bernat de Claravall, OCist., sant, 1090-1153 (DC; BV, Lió 1544, 1551; París 1547, 1561, 1566, 1572; Venècia 1549, 1568...).

47 Basili el Gran, arquebisbe de Cesarea, sant, 329-379 (BV, Anvers 1568; Basilea 1540; París 1566).

48 Basili el Gran, *Enarratio in Esaiam prophetam* (BV, París 1556).

49 *Biblia poliglota complutensis* (BUV, Alcalá de Henares 1514-1517).

50 *Biblia sacra veteris et novi testamenti iuxta Vulgatam ... editionem Ioannis Benedicti* (BV, París 1565, 1569, 1573).

51 *Breviarium Romanum* (BN, Lió 1544, 1546, 1551, 1556, 1559; París 1554; Venècia 1541; BV, Anvers 1561).

52 Bonaventura, OFM, cardenal-bisbe d'Albano, sant, 1218-1274 (BV, Venècia 1564).

53 Bonaventura, sant (BV, Roma 1569, Venècia 1562).

54 Bonaventura, sant (BN, Anvers 1539; BV, Venècia 1574).

56. Item, Brixianus, De fato, unus tomus.⁵⁵
57. Item, Bredembachius, In Psalmos et Matthaicum, unus tomus.⁵⁶
58. Item, Bredembachii y per axistes, unus tomus.⁵⁷
59. Item, Baynus, In proverbialia, unus tomus.⁵⁸
60. Item, Bibliotheca sancta, duo tomi.⁵⁹
61. Item, Biblia parva Tornesii, unus tomus.⁶⁰
62. Item, Besarion cardinal, unus tomus.⁶¹
63. Item, Bernat Glicini, Sobre Petrarcha, unus tomus.⁶²
64. Item, Berengosii Opera, unus tomus.⁶³
65. Item, Baron, In tertium et quartum sententiarum, unus tomus.⁶⁴
66. Item, Bunderus, unus tomus.⁶⁵
67. Item, Beneventus de (en blanc), unus tomus.⁶⁶
68. Item, Bernardi Busti Mariale, unus tomus.⁶⁷
69. Item, Breviarium Romanum, de quarto, unus tomus.⁶⁸
70. Item, Concordia evangelistarum de Iançeno.⁶⁹
71. Item, Chrisostomi Opera omnia, quatuor tomi.⁷⁰
72. Item, Concordantiae maiores, unus tomus.⁷¹
73. Item, Cipriani Opera, unus tomus.⁷²
74. Item, Cirilli Opera omnia, duo tomi.⁷³
75. Item, Clementinae, unus tomus.⁷⁴
76. Item, Ceno, De locis theologicis, unus tomus.⁷⁵
77. Item, Cirillis in Esayam, unus tomus.⁷⁶
78. Item, Clementis Opera, unus tomus.⁷⁷
79. Item, Calepinus, unus tomus.⁷⁸
80. Item, Clemens Alexandrinus, unus tomus.⁷⁹
81. Item, Casalinus, De justificatione, unus tomus.

55 Julius Sirenus (BUV, Venècia 1563).

56 Matthias Bredembach, ca 1490-1559, In *LXIX Psalmos, seu Hymnos prophetiae Davidis priores et in sanctum Iesu Christi Evangelium secundum Matthaicum ...* (BV, Colònia 1560).

57 Matthias Bredembach, *Apud Embricam scholae moderatoris Hyperaspistes* (BN, Colònia 1560, 1568).

58 Ralph Baynes, bisbe anglicà de Lichfield i de Coventry, † 1559, In *Proverbialia Salomonis* (BV, París 1555).

59 Obra de Sisto da Siena, OP, 1520-1569 (BV, Frankfurt 1575, Venècia 1575).

60 Biblia impresa per Jean de Tournes (*Johannes Tornaesium*): *Biblia sacra* (BN, Lió 1567, 1569; Colònia s.a.).

61 Johannes Bessarion, cardenal-bisbe de Nicea, 1403-1472 (BV, Venècia 1516, 1560).

62 Bernardo Licinio, *Opera del ... poeta misser Francescho Petrarcha con el commento de misser Bernardo Licinio sopra li triumpho ...* (BN, Venècia 1515).

63 Berengosus, OSB, † ca. 1125 (ICCU, Colònia 1555).

64 John Baconthorpe, OC, † 1346, *Quaestiones in tertium et quartum librum sententiarum* (BNF, Cremona 1618).

65 Johannes van den Bunderen (*Johannes Bunderius*), OP, 1481-1557, *Compendium concertationis* (BV, París 1549).

66 Podria tractar-se de l'obra de Pietro Colivacino da Benevento, cardenal, però no hi ha suficients dades.

67 Bemardinus de Bustis, OFM, 1450-1515 (BV, Lió 1502, 1511, 1525; Nüremberg 1503).

68 *Breviarium Romanum* (Vegeu nota núm. 51).

69 Cornelius Janssen, bisbe de Gant, 1510-1576, *Concordia Evangelica ... Evangelistae* (BV, Lovaina, 1549).

70 Joan Crisòstom, patriarca de Constantinoble, sant, 344?-407 (BV, Basilea 1504, París 1546...).

71 *Concordantiae maiores* (BV, Basilea 1506; Lió 1528, 1535, 1540; París 1527).

72 Cebrià, bisbe de Cartago, sant, 205?-258 (BV, Anvers 1568, Basilea 1521, Roma 1563).

73 Ciril, patriarca d'Alexandria, sant, 380-444 (BV, Basilea 1546, 1566; París 1572, 1573).

74 *Decretals de Climent V*, papa, † 1314 (BV, Lió 1541, 1572) o l'obra de Diego Covarrubias y Leiva, bisbe de Segovia, *Clementinae, si furiosus: de homicidio, relectio* (BV, Salamanca 1554).

75 Melchor Cano, bisbe de Canàries, OP, 1509-1560 (BV, Barcelona s.a.; Salamanca 1563).

76 Ciril, patriarca Alexandria, sant, *Commentariorum in Hesaiam prophetam* (ICCU, Basilea 1566).

77 Climent I, papa, sant, † 97 (BV, París 1544, 1568).

78 Ambrogio da Calepio, OSA, 1440?-1510, famós pels seus diccionaris (BV, Basilea 1552; Lió 1559, 1565, 1570; Venècia 1555).

79 Climent d'Alexandria, 150-215? (BV, Basilea 1556, 1566; Florència 1551; París 1572).

82. Item, Casalius, De coena Domini, unus tomus.⁸⁰
83. Item, Casalius, De sacrificio missae, unus tomus.⁸¹
84. Item, Cipriani Opera vestustissime, unus tomus.⁸²
85. Item, Corona stellarum in laude Beatae Virginis Mariae, unus tomus.⁸³
86. Item, Compendium divi Thomae, unus tomus.⁸⁴
87. Item, Cornelio Muso, ytaliano, duo tomi.⁸⁵
88. Item, Cordubensis, De indulgentiis, unus tomus.⁸⁶
89. Item, Camerarius, De jejunió et oratione, unus tomus.⁸⁷
90. Item, Concilium Tridentinum, unus tomus.⁸⁸
91. Item, Canones Apostolorum, unus tomus.⁸⁹
92. Item, Castro, Contra haereses, unus tomus.⁹⁰
93. Item, idem, De lege poenali, unus tomus.⁹¹
94. Item, De institutione ecclesiae primitiva, unus tomus.
95. Item, Concordantiae breiores omnium ferme materiarum Sacrae Scripturae, duo tomi.⁹²
96. Item, Cagnesius, In evangelia et homiliae, tres tomi.
97. Item, Conventius, De ascensu mentis in Deum, quinque tomi.⁹³
98. Item, Claudius, In omnes haereses, unus tomus.⁹⁴
99. Item, Contemplatio vitae et passionis Christi, unus tomus.⁹⁵
100. Item, Columella, De re rustica, unus tomus.⁹⁶
101. Item, Confessio fidei catholicae Petri Romae habita, duo tomi.⁹⁷
102. Item, Ciceronis Opera, decem tomi.⁹⁸
103. Item, Catullus, Tibullus et Propertius, unus tomus.⁹⁹
104. Item, Caesarum vitae a variis conscriptae, unus tomus.¹⁰⁰
105. Item, Cirillus Hierosolimitanus, unus tomus.¹⁰¹
106. Item, Concilium Coloniense, unus tomus.¹⁰²
107. Item, Celestina, unus tomus.¹⁰³

-
- 80 Gaspar Casal, OSA, bisbe de Coïmbra, 1510-1587 (BV, Venècia 1563).
  - 81 Gaspar Casal (BV, Anvers 1573, Venècia 1563).
  - 82 Cebrià, bisbe de Cartago, sant, *Opera ad veritatem vetustissimorum ...* (BV, Roma 1563).
  - 83 Comptem amb referencies del s. XVII (BNF, Anvers 1685, Colònia 1647...), però no anteriors.
  - 84 Pietro da Bergamo, OP, † 1482 (*Petrus Bergomensis*), (BN, Venècia 1539).
  - 85 Cornelio Musso, bisbe de Bitonto, 1511-1579 (BV, Nàpols 1564; Venècia 1568, 1570).
  - 86 Antonio de Córdoba, OFM., 1485-1578 (BV, Alcalá 1554).
  - 87 Joachius Camerarius, 1500-1574 (BN, París 1556). Autor de la *Confessió d'Augsburg* amb Melanchthon.
  - 88 Concili de Trent, 1545-1563 (BV, Alcalá 1564, Roma 1564, Salamanca 1569, València 1564, Venècia 1568).
  - 89 *Apostolorum et sanctorum Conciliorum decreta* (BUV, París 1540; BN, 1525, 1561).
  - 90 Alfonso de Castro, OFM, arquebisbe de Santiago, 1495-1558, *Adversus omnes haereses* (BV, Anvers 1557; Lió 1541, 1546, 1555; s.II.1534; París 1565).
  - 91 Alfonso de Castro, *De potestate legis poenalis* (BV, Lió s.a.; ICCU, Anvers 1568).
  - 92 Anton Broickwy de Koenigstein, OFM, † 1541 (BV, Colònia 1542, París 1549).
  - 93 Stefano Conventi, s. XVI (BN, Venècia 1563).
  - 94 Claude Caussord, *Annotationes... in omnes pene nostri temporis haereses* (BNF, París 1558).
  - 95 *Contemplatio totivi vitae et Passionis Domini ..... Christi* (BNF, Venècia 1557).
  - 96 Luci Juni Columel-la, s.I (BV, Lió 1548; BUV, París 1533).
  - 97 Obra d'Stanislaus Hosius, cardenal-bisbe d'Ermland, 1504-1579, *Confessio fidei catholicae Petrikoviae* (BN, París 1560, 1562).
  - 98 Marc Tulli Ciceró, 106-43aC (BV, París 1554, 1555, 1566).
  - 99 Catul (*Gaius Valerius Catullus*), Tíbul (*Tibullus*) i Properci (*Sextus Propertius*), s.IaC (BV, Lió 1531, 1542; Florència 1503; París 1534).
  - 100 Segurament es tracta de l'obra anotada per Erasme, *Vitae Caesarum quarum scriptores ...* (BV, Basilea 1546):
  - 101 Ciril, bisbe de Jerusalem, sant, *Catecheses illuminatorum* (BV, París 1564).
  - 102 Canones *Concilii Provincialis Coloniensis* (BV, Anvers 1552; Colònia 1538; Lió 1544; París 1545, 1548, 1554, 1560).
  - 103 Fernando de Rojas, † 1541 (BN, Alcalá 1569, Madrid 1522, Sevilla 1502, València 1514; BUV, Venècia 1519, en italià).

108. Item, Carrança, De residentia episcoporum, unus tomus¹⁰⁴
 109. Item, Comedii de Gerolamo Trazi, italiano, unus tomus¹⁰⁵
 110. Item, Curcinus, unus tomus.
 111. Item, Cellius Rodiginus, tres tomi.¹⁰⁶
 112. Item, Ciconiae Sermones, unus tomus.¹⁰⁷
 113. Item, Damascenus, De imaginibus, unus tomus.¹⁰⁸
 114. Item, Damasceni Opera, unus tomus.¹⁰⁹
 115. Item, Decretales, unus tomus.¹¹⁰
 116. Item, Deram lovaniensis, duo tomi.¹¹¹
 117. Item, Driedonis Opera, duo tomi.¹¹²
 118. Item, Durandus, In quatuor sententiarum libros, unus tomus.¹¹³
 119. Item, Durandi Rationale divinatorum officiorum, unus tomus.¹¹⁴
 120. Item, Dionysii Carthusiani In quatuor libros sententiarum, quatuor tomi.¹¹⁵
 121. Item, Dionysii Opera omnia, unus tomus.¹¹⁶
 122. Item, Dante, italiano, con commento, unus tomus¹¹⁷
 123. Item, Dionysii Chrysostomi Orationes, unus tomus.¹¹⁸
 124. Item, Demecharius, De sacrificio missae, unus tomus.¹¹⁹
 125. Item, Dialogi de Amore, de Lion Medico, unus tomus.¹²⁰
 126. Item, Dionysii Carthusiensis Summa theologiae, unus tomus¹²¹
 127. Item, Diogenes Laercius, unus tomus.¹²²
 128. Item, Dionysius Alicarnaceus, unus tomus¹²³
 129. Item, Dialogi del honore, en italiano, unus tomus¹²⁴
 130. Item, Dante pequeño, unus tomus.¹²⁵
 131. Item, Dormi securae sermones, duo tomi.¹²⁶
 132. Item, Dorothei Sermones, unus tomus.¹²⁷
 133. Item, Dictys Cretensis Hystoria, unus tomus.¹²⁸

104 Bartolomé Carranza, arquebisbe de Toledo, OP, 1503-1576 (BV, Venècia 1547).

105 Girolamo Razzi, 1527-1611 (BN, Florència 1563, 1564, 1565).

106 Ludovico Ricchieri (*Ludovicus Caelius Rhodiginus*), 1469-1525 (BV, Basilea 1517, 1542; París 1517).

107 Vincenzo Cicogna, s. XVI (URBS, Colònia 1557, Venècia 1563).

108 Joan Damascé, sant, 675?-749 (BUV, París 1588).

109 Joan Damascé, sant (BUV, París 1577).

110 Cànon del papa Gregori IX, 1170?-1241, recopilats per sant Ramon de Penyafort (BV, Anvers 1573 Lió 1528, 1555; París 1537, 1540; Venècia 1514).

111 Possible obra de Johann Opstraet, *De locis theologicis dissertationes decem Joannis Opsraet, lovaniensis* (BV, 1789).

112 Johannes Driedo de Turnhout, 1480-1535 (BV, Lovaina 1556).

113 Guillaume Durand de Sant-Porçan, OP, bisbe de Meaux, 1270-1334 (BV, Anvers 1566, 1567; Lió 1533, 1558, 1560, 1569; París 1539, 1550).

114 Guillaume Durand, bisbe de Mende, 1230-1296 (BV, Lió 1512, 1536, 1540, 1559, 1560, 1565, 1568; Venècia 1568, 1572).

115 Dionís Cartoixà (*Dionysius Cartusianus*), 1402-1471 (BV, Colònia 1535).

116 Dionís Areopagita, bisbe d'Atenes, sant (BV, Colònia 1556; Venècia 1546).

117 Dant Alighieri, 1265-1321, *Opera del divino poeta Danthe con suoi comentí ...* (BUV, Venècia 1520) o *La comedia di Dante, con la nuova esposizione di Alessandro Vellutello* (BV, Venècia 1544).

118 Dió Crisòstom, 40-120 (BUV, Venècia 1585).

119 Antonie de Mouchy (*Antonio Monchiaceno Demochare*), 1494-1574 (ICCU, Anvers 1573, París 1570).

120 Lleó Hebreu (*Yehudá Abrabanel*), ca. 1460-1520, *Dialoghi d'amore* (BN, Roma 1535; Venècia 1541, 1545, 1565, 1572), interpretació renaixentista de la filosofia platònica.

121 Dionís Cartoixà (BV, París 1548).

122 Diògenes Laerci, s. III (BV, Colònia 1530, 1542; Lió 1546, 1551).

123 Dionís Halicarnàs, s. I aC, *Antiquitatum sive originum romanorum* (BV, Basilea 1532; Lió 1546, 1547, 1561; París 1529).

124 Obra de Giovanni Battista Possevini, 1520-1549, *Dialogo dell'honore* (ICCU, Venècia, 1553, 1556, 1558).

125 Dant Alighieri (BN, Lió 1552; Venècia 1502, 1520, 1544, 1568; BV, Venècia 1520, 1544).

126 Atribuits a Johannes de Verdena, *Sermones dormi secure* (BN, París 1538; BV, Lió 1535).

127 Doroteu, bisbe de Tir, s. III (BN, Venècia 1564).

128 Dictis de Creta, s.I, *De bello Troiano Historia* (BV, Lió 1569).

134. Item, Diurnale Romanum, unus tomus.¹²⁹
 135. Item, Eugubinus, De perenni philosophia, unus tomus.¹³⁰
 136. Item, Eugubinus, In psalmos, unus tomus.¹³¹
 137. Item, Eugubini Recognitio veteris testamenti, unus tomus.¹³²
 138. Item, Eusebii Opera omnia, unus tomus.¹³³
 139. Item, Euclides, Opera omnia, unus tomus.¹³⁴
 140. Item, Ecclesiastica opuscula variorum auctorum, duo tomus.¹³⁵
 141. Item, Expositio locorum scripturae Benedicti, unus tomus.¹³⁶
 142. Item, Epitome magistri sententiarum, unus tomus.¹³⁷
 143. Item, Erasmi Paraphrases in Novum Testamentum, tres tomus.¹³⁸
 144. Item, Epiphani Opera, unus tomus.¹³⁹
 145. Item, Eutymius, In Evangelia, unus tomus.¹⁴⁰
 146. Item, Eutymius, In Psalmos, unus tomus.¹⁴¹
 147. Item, Eutymii Paneciae, unus tomus.¹⁴²
 148. Item, Erasmi Versio in Paulum, unus tomus.¹⁴³
 149. Item, Euchii, Enchiridion, unus tomus.¹⁴⁴
 150. Item, ejusdem, Homiliae.¹⁴⁵
 151. Item, Eriosto, en italiano, unus tomus.¹⁴⁶
 152. Item, Enchiridion sacerdotum, unus tomus.¹⁴⁷
 153. Item, Emblemata, en italiano, unus tomus.¹⁴⁸
 154. Item, Eusebii Ertusensis Homiliae, unus tomus.¹⁴⁹
 155. Item, Forerius, In Esayam, unus tomus.¹⁵⁰
 156. Item, frater a Christo, De incarnatione, unus tomus.¹⁵¹
 157. Item, Frigolano Cataneo, De modo de fortificar e defendre, unus tomus.¹⁵²
 158. Item, Fulgencii Opera, unus tomus.¹⁵³
 159. Item, Folengius, In epistolas canonicas, unus tomus.¹⁵⁴
 160. Item, Ferrus, In Mattheum, unus tomus.¹⁵⁵

129 *Diurnale Romanum* (BNF, Lió 1552).

130 Agostino Steuco Eugubinus, bisbe de Chisamo, 1497?-1548 (BV, Basilea 1542, Lió 1540).

131 Agostino Steuco Eugubinus, *Enarrationes in Psalmos* (BV, Lió 1548).

132 Agostino Steuco Eugubinus (BV, Lió 1531).

133 Eusebi, bisbe de Cesarea, ca. 260 - ca. 340 (BV, Basilea 1549, 1570).

134 Euclides de Megara, s. III aC, *Elementorum geometricorum* (BV, Basilea 1546, 1558).

135 Deu tractar-se de l'*Ecclesiasticae Historiae Auctores* d'Eusebi de Cesarea (BV, Basilea 1549, 1554, 1557, 1562).

136 René Benoist, 1521-1608 (BV, Anvers 1567; ICCU, Venècia, 1567).

137 Segurament obra de Miquel Llot de Ribera, OP, 1555-1607 (BV, Venècia 1595).

138 Erasme (BV, Anvers 1540; Basilea 1524, 1527).

139 Epifani, bisbe de Salamina, sant, ca. 315-ca. 403 (BN, París 1566).

140 Eutimi Zigabenos (*Euthymius Zigabenus*), OSB, †d. 1118 (BV, Lovaina 1544; París 1547).

141 Eutimi Zigabenos (BV, Lió 1573; París 1543, 1547).

142 Eutimi Zigabenos, *Orthodoxae fidei dogmatica panoplia* (BV, Lió 1556).

143 Erasme (BUV, Basilea 1527).

144 Johann von Eck, 1486-1543, *Enchiridion locorum communium adversus luteranos* (BV, Lió 1538; Tübingen 1527).

145 Johann von Eck (BV, París 1538, 1540, 1541, 1546; s.II.1534).

146 Ludovico Ariosto, 1474-1533, segurament *Orlando furioso* (BV, Venècia 1549, 1554, 1573).

147 Obra de Pieter Blomevenna, 1466-1536 (BN, Colònia 1532).

148 Obra Andrea Alciati, 1492-1550 (BUV, Lió 1551).

149 Eusebi d'Èmesa (*E. Emisensi*), s. IV (BN, París 1547; ICCU, Anvers 1558).

150 Francisco Foreiro, OP, 1510-1581 (BV, Anvers 1567; Venècia 1563).

151 Francisco de Cristo, OESA (BUV, Coïmbra 1564).

152 Girolamo Cataneo, s. XVI, *Dell'arte militare ne'quali si tratta il modo di fortificare, offendere, fendere, et fare ...* (URBS, Brescia 1571, 1584, 1608).

153 Fulgenci, bisbe de Ruspe, sant, 468-533 (BV, Basilea 1566, Colònia 1526, Hagenau 1520, Lovaina 1573).

154 Giovanni Battista Folengo, OSB, 1490-1559 (ICCU, Venècia 1546).

155 Johann Wild (*Joannes Ferus*), OFM, 1495-1554, *In ... Evangelium secundum Mattheum* (BV Alcalá 1562, 1567; Lió 1562).

161. Item, Ferrus, In Genesim, unus tomus.¹⁵⁶
162. Item, ejusdem, Homiliae, tres tomi.¹⁵⁷
163. Item, Flores omnium doctorum per Thoman Ybernicum collecti, unus tomus.¹⁵⁸
164. Item, Fexii Ethica, unus tomus.¹⁵⁹
165. Item, Fexius, De consensu Aristo et Plato, unus tomus.
166. Item, Fredericus Luminius, De extremo judicio, unus tomus.¹⁶⁰
167. Item, Franciscus Ponissonus, De officio pastoris, unus tomus.¹⁶¹
168. Item, Flores Aristotelis, unus tomus.¹⁶²
169. Item, Franciscus Ponissonus, De examine ordinandorum, unus tomus.¹⁶³
170. Item, Floresta de varia poesia, unus tomus.¹⁶⁴
171. Item, Franciscus Securis, Contra judeos, unus tomus.¹⁶⁵
172. Item, Firmini Expositio in Genesim, unus tomus.¹⁶⁶
173. Item, Federici Nanser Sermones, unus tomus.¹⁶⁷
174. Item, Gregorii Opera omnia, duo tomi.¹⁶⁸
175. Item, Glosa ordinaria, sex tomi.¹⁶⁹
176. Item, Guiliandus, In Mattheum, unus tomus.¹⁷⁰
177. Item, Guiliandus, In Joannem, unus tomus.¹⁷¹
178. Item, Guiliandi Homiliae quadragesimales, unus tomus.¹⁷²
179. Item, Galamius, De arcanis scripturis, unus tomus.¹⁷³
180. Item, Giraldus, De deis gentium, unus tomus.¹⁷⁴
181. Item, Gabriel Bill, In quartum, unus tomus.¹⁷⁵
182. Item, Gabriel, Super canone missae, unus tomus.¹⁷⁶
183. Item, Gregorius Nissenius, unus tomus.¹⁷⁷
184. Item, Gregorii Moralia vestustissima, unus tomus.¹⁷⁸
185. Item, Gruperius, De eucharistia, duo tomi.¹⁷⁹
186. Item, Gaspar Catarrerius, De republica venetorum, unus tomus.¹⁸⁰
187. Item, Gerardus Mathisius, En epistolam ad Romanos, unus tomus.¹⁸¹

-
- 156 Johann Wild, *In totam Genesim* (BV, Lovaina 1572; ICCU, Colònia 1565, Lovaina 1564).
  - 157 Johann Wild, *Postillae sive conciones* (BV, Lió 1561).
  - 158 Obra de Thomas Palmer, OP, s. XV (BUV, Lió 1555).
  - 159 Johann Thomas Freig o Freige, 1543-1583 (BV, Basilea 1576; ICCU, Basilea 1574).
  - 160 Johannes Fredericus Lumnius, 1533-1602, *De vicinitate extremi indicii Dei* (BV, Anvers 1594).
  - 161 Franciscus Ponissonus, † 1550, *De officio pastorum et ouium, ad exemplar Iesu Christi* (ICCU, Tolosa 1550).
  - 162 Obra de Jacques Boucherau, *Flores illustriores Aristotelis* (ICCU, París 1560).
  - 163 Franciscus Ponissonus, *De examine eorum qui ordinibus initiantur ...* (BN, París 1561; Tolosa 1550, 1551).
  - 164 Diego Ramírez Pagán (BN, València 1562).
  - 165 Franciscus Securis, O.Cist., s. XVI? (ICCU, Coimbra 1567, en llatí).
  - 166 Frémin Capitis, OFM, s. XVI (BV, París 1570).
  - 167 Friedrich Nausea, 1496-1552, *Sermones quadragesimales* (BV, Colònia 1535).
  - 168 Gregori I el Magne o el Gran, Papa, sant, 540-604 (BV, Lió 1540, s. II. 1542, París 1562, Venècia 1571).
  - 169 Segurament l'obra de Bernardí de Parma sobre la Bíblia. També hi ha una edició de la Bíblia que inclou la *Glossa ordinaria*, els comentaris de Nicolau de Lira, de Pablo de Santa Maria i de Matthias Doring (BV, Lió 1545).
  - 170 Claude Guillaud, 1493-1551 (BV, París 1562).
  - 171 Claude Guillaud (BV, París 1548).
  - 172 Claude Guillaud (BV, París 1568).
  - 173 Pietro Galatino, OFM, † 1539 (BN, Basilea 1550, 1561; Ortoña 1518; Roma 1518).
  - 174 Giglio Gregorio Giraldi, 1479-1552 (ICCU, Basilea 1548, 1560; Lió 1565).
  - 175 Gabriel Biel, 1425-1495, *In quartum sententiarum libros* (BV, Lió 1527).
  - 176 Gabriel Biel (BV, Lió 1541, 1542).
  - 177 Gregori, bisbé de Nissa, sant, ca. 334-394 (BV, Basilea 1562, 1571; París 1573; Roma 1563).
  - 178 Gregori I el Magne, Papa, sant (BV, Basilea 1514, Lió 1528).
  - 179 Johannes Gropper, 1501-1558, *De veritate corporis et sanguinis Christi in Eucharistia* (ICCU, Colònia 1560).
  - 180 Gaspare Contarini, cardenal, 1483-1542 (BV, Basilea 1547, París 1543)
  - 181 Gerard Mathisius, † 1574, *In Epistolam B. Pauli ad Romanos commentaria* (ICCU, Colònia, 1562).

188. Item, Gabriel parrochus, unus tomus.
 189. Item, Garecius, De sacramento eucharistiae, unus tomus.¹⁸²
 190. Item, Galenus, De usu partium, unus tomus.¹⁸³
 191. Item, Galenus, In Hyppocratem, unus tomus.¹⁸⁴
 192. Item, Gerson, De contemptu mundi, unus tomus.¹⁸⁵
 193. Item, Gemmaphrisius, De astronomia, unus tomus.¹⁸⁶
 194. Item, Gregorii Nissenii Cathechisis, unus tomus.¹⁸⁷
 195. Item, Guillelmo Scripando, Praedictae.¹⁸⁸
 196. Item, Hieronymi Opera omnia, quatuor tomi.¹⁸⁹
 197. Item, Hylarii Opera omnia, unus tomus.¹⁹⁰
 198. Item, Honcala, In Genesim, unus tomus.¹⁹¹
 199. Item, Hystoria Pontificum, duo tomi.¹⁹²
 200. Item, Amerus, In Genesim, unus tomus.¹⁹³
 201. Item, Hofinesterus, In Marcum et Lucam, unus tomus.¹⁹⁴
 202. Item, Henrricus A Gandavo Quolibeta, unus tomus.¹⁹⁵
 203. Item, Henrrici A Gandavo Summna, duo tomi.¹⁹⁶
 204. Item, Adrianus, Contra judeos, unus tomus.¹⁹⁷
 205. Item, Harmonia mundi, unus tomus.¹⁹⁸
 206. Item, Oratius cum commento, tomi duo.¹⁹⁹
 207. Item, Oratius sine commento, unus tomus.²⁰⁰
 208. Item, Hieronymi Ledesmae Grammatica greca, unus tomus.²⁰¹
 209. Item, Adriani quot libeta, unus tomus.²⁰²
 210. Item, Horoncius, duo tomi.²⁰³
 211. Item, Haymon, In Pauli, unus tomus.²⁰⁴
 212. Item, Haymon, In Esayam, unus tomus.²⁰⁵
 213. Item, Haymon, In Apocalypsim, unus tomus.²⁰⁶
 214. Item, Hystoria de las Indias, duo tomi.²⁰⁷

-
- 182 Johannes Garecius, CSRA, † 1571 (BV, Anvers 1561, Venècia 1562).
 183 Claudi Galé, ca. 130 - ca. 200, *De usu partium corporis humani* (BN, Lió 1550, París 1528).
 184 Claudi Galé (BV, París 1534; ICCU, Lió 1553, Venècia 1562)
 185 Jean Charlier (*Jean Gerson*), 1363-1429 (BV, Logroño 1505).
 186 Reinerus Gemma *Frisius*, 1508-1555 (BN, París 1549, 1556).
 187 Gregori de Nissa, sant, *Catecheticus* (ICCU, París 1568).
 188 Gerolamo Seripando, 1493-1563, *Prediche sopra il simbolo de gli Apostoli* (BN, Venècia 1567).
 189 Jeroni, sant, ca. 342420 (BV, Basilea 1553, 1565; Roma 1571, 1572).
 190 Hilari, bisbe de Poitiers, sant, ca. 315- ca. 367 (BV, París 1572).
 191 Antonio Honcala, s. XVI (BV, Alcalá 1555).
 192 Bartolomeo Sacchi de Piadena, 1421-1481, anomenat *Il Platina*, *Historia de vitis Pontificum* (BUV, Venècia 1562).
 193 Gulielmus Hamerius (BUV, Dillingen 1564).
 194 Johan Hoffmeister, OSA, 1508?-1547, *Commentaria in Marcum et Lucam* (BV, Colònia 1572, París 1563).
 195 Hendrik Goethals (*Henricus de Gandavo*), OSM, 1217-1293 (BN, París 1518).
 196 Hendrik Goethals (BN, s. II. 1520).
 197 Finus Hadrianus Finus, *In iudeos flagellum ex sacris scripturis excerptum* (BV, Venècia 1538).
 198 Obra de Francesco Giorgio Zorzi, OFM, 1460-1540 (BV, París 1545).
 199 Horaci (*Quintus Horatius Flaccus*), 65-8aC (BV, Anvers, 1564; Lió 1561, 1564, 1572; Venècia 1540).
 200 Horaci (BUV, Venècia 1584).
 201 Miquel Jeroni Ledesma, † 1547, autor d'una gramàtica grega dedicada a Mencía de Mendoza (BV, València 1545).
 202 Adrià VI, Papa, 1459-1523, *Questiones quodlibeticae* (BUV, París 1527).
 203 Finé Oronce, 1491-1555 (BN, Basilea 1535; París 1526, 1532, 1534, 1536, 1542, 1544, 1550, 1551, 1552, 1555, 1556, 1557, 1560)
 204 Aimon, OSB., bisbe d'Halberstadt, † 1174, *In divi Pauli Epistolas* (BV, Colònia 1531; París 1550).
 205 Aimon, *In Isaiam prophetam commentaria* (BV, París 1531).
 206 Aimon, *Commentariorum in Apocalypsim* (BV, París 1531).
 207 Francisco López de Gómara, ca. 1511-1565 (BV, Anvers 1554, Medina del Campo 1553, Saragossa 1554).

215. Item, Hystoria del Perú, unus tomus.²⁰⁸
 216. Item, Hieronymus Vida, unus tomus.²⁰⁹
 217. Item, Helmesii Homeliae de sanctis, unus tomus.²¹⁰
 218. Item, Homerus, grece, unus tomus.²¹¹
 219. Item, Hieronymus Albanus, De potestate Papae et Concilii.²¹²
 220. Item, Adriani Esqueti enarrationes, unus tomus.²¹³
 221. Item, Hostiensis Summa, unus tomus.²¹⁴
 222. Item, Irenei, episcopi, Opera, unus tomus.²¹⁵
 223. Item, Justini, Martyris, Opera, unus tomus.²¹⁶
 224. Item, Isydori Clarii Orationis de verbis Domini, unus tomus.²¹⁷
 225. Item, Isidorus Clarius, In Lucam, unus tomus.²¹⁸
 226. Item, Josephi Opera omnia, tres tomi.²¹⁹
 227. Item, Joannes Regio Montanus, unus tomus.²²⁰
 228. Item, Joannes Frevellius, De abditis rerum causis, duo tomi.²²¹
 229. Item, Jacobus de Valencia, In Psalmos, unus tomus.²²²
 230. Item, Joachimii Perioni Dialectica, unus tomus.²²³
 231. Item, Jacobus de Valencia, In Psalmos, unus tomus.
 232. Item, Joachimus Perionius, De vita apostolorum, unus tomus.²²⁴
 233. Item, Jacobi Clodovei De moribus sacerdotum, unus tomus.²²⁵
 234. Item, ejusdem, Homeliae, duo tomi.²²⁶
 235. Item, Joannis Colei Miscellanea, unus tomus.²²⁷
 236. Item, ejusdem, De vita Theodorici regis, unus tomus.²²⁸
 237. Item, ejusdem, Annotationes, unus tomus.²²⁹
 238. Item, Joannis Baptistae Porta De furtivis litteris, unus tomus.²³⁰
 239. Item, Jonas, De imaginibus, unus tomus.²³¹
 240. Item, Innocentius tertius, De sacrificio missae, unus tomus.²³²

-
- 208 Obra d'Agustín de Zárate, ca. 1514 - ca. 1560 (BV, Anvers 1555).
 209 Marco Jerónimo Vida, bisbe d'Alba, *De arte poetica* (BV, Lió 1536, 1548).
 210 Heinrich Helm (*Henricus Helmesius*), OFM, † ca. 1560 (BV, París 1557).
 211 Homer, s. VIII aC (BV, Basilea 1551, 1567; Venècia 1524).
 212 Giovanni Girolamo Albani, cardenal, 1504-1591 (BV, València 1544; BN, Lió 1558; Venècia 1544, 1561).
 213 Sembla l'obra de Pedro de Figueroa, *Enarrationes vere aureae in P. Terantii Andriam et Eunuchum* (BN, València 1569).
 214 Enrico Bartolomeo de Susa (*Henricus de Saegusio*), cardenal *Hostiensis*, † 1271, *Summa Aurea o Summa super titulis decretalium* (BV, Basilea 1573, Lió 1537).
 215 Ireneu, bisbe de Lió, sant, ca. 140 - ca. 202 (BV, Basilea 1534, 1548; París 1563, 1567).
 216 Justí, sant, ca. 100 - ca. 165 (BUV, Basilea 1565).
 217 Isidor Chiari, bisbe de Foligno, OSB, 1495-1555 (BN, Venècia 1566).
 218 Isidor Chiari (BUV, Venècia 1565).
 219 Flavius Josefus, 38 - 100 (BV, Lió 1555).
 220 Johann Müller (*Johannes Regiomontanus*), bisbe, 1436-1476, astrònom i matemàtic (BV, Nüremberg 1544, Venècia 1504).
 221 Jean Fernel, 1485/96-1558, metge i matemàtic (BN, París 1551, 1560, 1566).
 222 Jaume Pérez de València, OESA, bisbe de Cristòpolis i auxiliar de València i Cartagena, 1408-1490 (BUV, París 1506; Lió 1512, 1515, 1526, 1540).
 223 Joachim Perion, OSB, 1499-1559, *De dialectica* (ICCU, Basilea 1545, París 1544, Venècia 1546).
 224 Joachim Perion, *De sanctorum virorum ...* (BV, París 1555).
 225 Josse Clithove (*Jodocus Clitovei*), 1472-1543, *De vita et moribus sacerdotum opusculum* (BN, Lió 1558; París 1519, 1520).
 226 Josse Clithove (ICCU, París 1550).
 227 Joannes Cochlaeus, 1479-1552, *In causa religionis miscellaneorum* (BN, Ingolstad 1545; ICCU, París 1563).
 228 Joannes Cochlaeus, *Vita Theodorici Regis quondam Ostrogothorum et Italiae* (BNF, Ingolstad 1544).
 229 Joannes Cochlaeus, *Annotationes et antitheses* (BN, Ingolstad 1546).
 230 Giovan Battista della Porta, 1540-1615, *De furtivis literarum notis* (ICCU, Nàpols 1563).
 231 Just Jonàs, bisbe d'Orleans, 1493-1555 (BN, Anvers 1565).
 232 Innocenci III, papa, 1160-1216 (BV, Salamanca 1564, 1565).

241. Item, Icones insignium virorum, unus tomus.²³³
 242. Item, Joachimus Fortius, unus tomus.²³⁴
 243. Item, Justini Hystoria, unus tomus.²³⁵
 244. Item, Iuvenus, Sedulius et Arator, unus tomus.²³⁶
 245. Item, Juvenalis et Persius, unus tomus.²³⁷
 246. Item, Junilius Africanus, De Partibus divinae legis, unus tomus.²³⁸
 247. Item, fratris Joannis de la Cruz Sermones, unus tomus.²³⁹
 248. Item, Joannes Horacio fr. (en blanc), unus tomus.
 249. Item, Joannes Clymaco, en castellano, unus tomus.²⁴⁰
 250. Item, Joannes de Rojas, unus tomus.²⁴¹
 251. Item, Joannis de Rojas Singularia, unus tomus.²⁴²
 252. Item, Laurentii Justiniani Opera, unus tomus.²⁴³
 253. Item, Lippomani Compendium de vitis sanctorum, unus tomus.²⁴⁴
 254. Item, Lippomani Cathena in Exodum, unus tomus.²⁴⁵
 255. Item, Lippomanus, De vitis sanctorum.²⁴⁶
 256. Item, Leonis Opera omnia, unus tomus.²⁴⁷
 257. Item, Lexicon grecum, unus tomus.²⁴⁸
 258. Item, Libro de las Grandezas de España, unus tomus.²⁴⁹
 259. Item, Liber chronicarum cum imaginibus, unus tomus.²⁵⁰
 260. Item, Loci comunes Chrugii, unus tomus.²⁵¹
 261. Item, Lynus, De vita Petri et Pauli, unus tomus.²⁵²
 262. Item, Lindanius, De interpretatione sacrae scripturae, unus tomus.²⁵³
 263. Item, Libro llamado El perque, unus tomus.²⁵⁴
 264. Item, Luciferi Opuscula, unus tomus.²⁵⁵
 265. Item, Ludovicus Avila, De Bello germanico, unus tomus.²⁵⁶

²³³ *Insignium aliquot virorum icones* (BUV, Lió 1559).

²³⁴ Joachim Sterk de Rigelberg (*Fortius*), 1499-1536 (BV, Basilea 1538, Lió1531).

²³⁵ Marc Junià Justí, s. II-s. III, *Justini ex Trogi Pompeii historii externis* (BV, Basilea 1530; Lió 1543, 1560; París 1519; s.l. 1510; Venècia 1522).

²³⁶ Juvencus (*Caius Aquilinus Vecius*), s. IV; Seduli (*Caelius Seduli*), s. V; Arator, s. VI (ICCU, Basilea 1537).

²³⁷ Juvenal (*Decimus Junius Juvenalis*), s. IV; Persi (*Aulus Persius Flaccus*), 34-62 (ICCU, Anvers 1565; Basilea 1551; Lió 1535, 1547, 1553, 1557, 1567; París 1544; Venècia 1549).

²³⁸ Junilius, bisbe d'Utica, s. VI (BUV, Basilea 1545; BN, París 1556).

²³⁹ Juan de la Cruz, OP, sant, 1542-1591. Segurament es tracta des *Treinta y dos sermones en los quales se declaran los mandamientos de la ley, articulos de la fe y sacramentos* (Lisboa 1558), traducció del catecisme de Jacopo Schoepper *Institutiones christianae* (BN, Alcalá 1568, Colònia 1555).

²⁴⁰ Joan Clímac, abat del Mont Sinai, sant, s. VI-VII, autor de *l'Escala Espiritual*, traduïda per Fray Luis de Granada (BV, Salamanca 1569, València 1553).

²⁴¹ Juan de Rojas Sarmiento, † 1578, *Commentarium in astrolabium* (BUV, París 1551).

²⁴² Juan de Rojas Sarmiento (BC, 1566, 1572; BN, Estella 1566).

²⁴³ Llorenç Justinià, patriarca de Venècia, sant, 1380-1456 (BV, Basilea 1560, Lió 1569).

²⁴⁴ Luigi Lippomano, bisbe de Verona, 1500-1559 (ICCU, París 1550).

²⁴⁵ Luigi Lippomano (BV, París 1550).

²⁴⁶ Luigi Lippomano (BV, Colònia 1572; Lovaina 1564, 1565, 1571; Roma 1560; Venècia 1551).

²⁴⁷ Lleó I el Magne, papa, sant, † 461 (BV, Colònia 1546, 1561).

²⁴⁸ *Lexicon graecum* (BN, Basilea 1525, 1539; París 1523) o l'obra de Benito Arias Montano, *Lexicon graecum et institutiones linguae graecae* (BV, Anvers 1572).

²⁴⁹ Pedro de Medina, 1493?-1567? (BUV, Sevilla 1549, Alcalá 1566).

²⁵⁰ Hartmann Schedel, 1440-1514 (BN, Augsburg 1497, Nüremberg 1493).

²⁵¹ Conrad Cling, OFM, † 1556, *Loci communes ... Conradi Clingii* (ICCU, Colònia 1565; París 1563, 1565).

²⁵² Lli, papa, sant, † 76 (BN, París 1566).

²⁵³ Wilhelm van den Linden (*Lindanus*), bisbe de Roermond, 1525-1588 (BUV, Colònia 1558).

²⁵⁴ Va existir un gènere conegut com *El perque* amb obres com *Treientas preguntas de cosas naturales... preguntadas a manera de perque*, d'Alfonso López de Corella (BN, Valladolid 1546) o *Síguese un perque: sobre la pasión de Christo* (BN, s.l. s.a.).

²⁵⁵ Llucifer, bisbe de Càller, † ca. 370 (BV, París 1568).

²⁵⁶ Luis de Avila y Zúñiga, 1500-1564 (BUV, Anvers 1550).

266. Item, Lucretius, unus tomus.²⁵⁷
 267. Item, Lucanus, unus tomus.²⁵⁸
 268. Item, Lanspergii Homiliae, quatuor tomi.²⁵⁹
 269. Item, Lingua de vida de un portugués, unus tomus.²⁶⁰
 270. Item, fr. Luys de Granada, duo tomi.²⁶¹
 271. Item, Luz del alma, de Fr. Philippe de Meneses, unus tomus.²⁶²
 272. Item, Onardi de Vimo Sermones, unus tomus.²⁶³
 273. Item, Lactantius Firmianus, unus tomus.²⁶⁴
 274. Item, Missale Romanum Magnum, unus tomus.²⁶⁵
 275. Item, Missale Romanum aliud, unus tomus.
 276. Item, Martinus Martinez, unus tomus.²⁶⁶
 277. Item, Medina, De recta in Deum fide, unus tomus.²⁶⁷
 278. Item, Medina, De poenitentia et restitutione, unus tomus.²⁶⁸
 279. Item, Michael Medina, De continentia, unus tomus.²⁶⁹
 280. Item, Macrobius, In somnum Scipionis, unus tomus.²⁷⁰
 281. Item, Macrobius, alius.
 282. Item, Michael Bayus, De libero arbitrio, duo thomi.²⁷¹
 283. Item, Manual de Navarro, unus tomus.²⁷²
 284. Item, Marci, heremita, Opuscula, unus tomus.²⁷³
 285. Item, Melchior Flavius, De regno Dei, unus tomus.²⁷⁴
 286. Item, Marçilius Ficinus, De religione, unus tomus.²⁷⁵
 287. Item, idem, De vita, unus tomus.²⁷⁶
 288. Item, Magi Miscellanea, unus tomus.²⁷⁷
 289. Item, M. Manilii Astronomia, unus tomus.²⁷⁸
 290. Item, Marcialis Epigrammata, unus tomus.²⁷⁹
 291. Item, Magia naturalis Baptistae Portae, unus tomus.²⁸⁰
 292. Item, Meditationes divi Augustini, unus tomus.²⁸¹

-
- 257 Lucreci (*Titus Lucretius Carus*), 94-55aC (BV, Basilea 1531, París 1570).
 258 Marc Anneu Lucà, 39-65 (BV, Anvers 1564; Lió 1542, 1547, 1551, 1533; París 1514; s. II. 1506).
 259 Johann Justus Landsberger (*Lanspergius*), O. Cart., 1489-1539 (BV, Colònia 1545).
 260 Deu tractar-se de la traducció castellana de l'obra *Historia da vida e martyrio do glorioso sancto Thomas Arcebispo, senhor de Cantuaria, Primas de Inglaterra, Legado perpetuo de sancta see Apostolica, reladada nouamente de Latim em lingoage Portugues* (BN, Coïmbra 1554).
 261 Luis de Granada, OP, 1504-1588, *Memorial de la vida christiana* (BV, Salamanca 1567, 1569).
 262 Felipe de Meneses, OP, † 1572 (BV, Medina del Campo 1556).
 263 Leonard d'Udine (*Leonardi de Utino*), (BN, Lió 1518).
 264 Luci Cecili Firmià (*Lactanci*), ca. 260. 325 (BV, Anvers 1570; Colònia 1544; Venècia 1521, 1535).
 265 *Missale Romanum* (BV, Salamanca 1562, Venècia 1540).
 266 Martín Martínez de Cantalapiedra, OFM, s. XV. Segurament es tracta de les *Institutiones in Linguam Sanctam* (BUV, París 1548) o de l'*Alphabetum Hebraicum* (Salamanca 1570).
 267 Miguel de Medina, OFM, 1489-1580 (BV, Venècia 1564).
 Ingolstadt 1581).
 269 Miguel de Medina (BV, Venècia 1569).
 270 Ambròs Teodosi Macrobí, s. IV-V, *In somnium Scipionis* (BV; Basilea 1535; Florència 1515; Lió 1550, 1556, 1560; Venècia 1528).
 271 Michel de Bay (*Michael Baius*), 1513-1589, *De libero hominis arbitrio* (BNF, Lovaina 1563; París 1542).
 272 Martín de Azpilcueta, OSA, 1492-1586, anomenat el doctor Navarro, *Manual de confesores y penitentes* (BV, Anvers 1555; Salamanca 1556, 1557; Saragossa 1555; Toledo 1554; Valladolid 1566).
 273 Marc l'ermità, sant, s. VI, *Sancti patris nostris Marci Eremitae Opuscula quodam ideologica* (BV, París 1563).
 274 Melchior de Flavin (BN, París 1566).
 275 Marsilio Ficino, 1433-1499, *De religione Christiana* (ICCU, París 1559, s. II. 1518).
 276 Marsilio Ficino (BV, Basilea 1541; ICCU, Lió 1560, 1566).
 277 Girolamo Maggi, † 1572 (BUV, Venècia 1563).
 278 Marc Manili, s. II aC (BUV, Lió 1600).
 279 Marc Valeri Marcial, 34/48-ca. 104 (*Marcus Valerius Martialis*), *Epigrammata* (BV, Lió 1539).
 280 Giovanni Battista della Porta (BNCF, Anvers 1560).
 281 Agustí, sant, *Meditationes sancti Augustini* (BV, París 1510, València 1525).

293. Item, Machariello, italiano, unus tomus.²⁸²
 294. Item, Montanesii Dialectica, unus tomus.²⁸³
 295. Item, Mantuani Buccolicae, unus tomus.²⁸⁴
 296. Item, Miceforus, unus tomus.²⁸⁵
 297. Item, Nizolius, unus tomus.²⁸⁶
 298. Item, Niclavii Opera, unus tomus.²⁸⁷
 299. Item, Nemesius, De natura hominis, unus tomus.²⁸⁸
 300. Item, Nicolaus de Nise, In quatuor libros sententiarum.²⁸⁹
 301. Item, Nicolai Leonici Historia, unus tomus.²⁹⁰
 302. Item, Novum Testamentum, grece.²⁹¹
 303. Item, Origenis Opera, duo tomi.²⁹²
 304. Item, Orosius, unus tomus.²⁹³
 305. Item, Oleaster, In Pentateucum, unus tomus.²⁹⁴
 306. Item, Orlando, en italiano, unus tomus.²⁹⁵
 307. Item, Ossorius, De justicia, unus tomus.²⁹⁶
 308. Item, Oecumeneus, In Paulum, unus tomus.²⁹⁷
 309. Item, Oecumeneus, In acta apostolorum, unus tomus.²⁹⁸
 310. Item, Orisius, Contra Brencium, unus tomus.²⁹⁹
 311. Item, Ovidius, tres tomi.³⁰⁰
 312. Item, Orsius, De expresso Dei verbo, unus tomus.³⁰¹
 313. Item, Ossunae Quadragesimale, unus tomus.³⁰²
 314. Item, Orozco, La hystoria de la reyna Sabba, unus tomus.³⁰³
 315. Item, Orozci Sermones, unus tomus.³⁰⁴
 316. Item, Olans Magnus, De gentibus septentrionis, unus tomus.³⁰⁵
 317. Item, Orosi Declamationes quadragesimales, unus tomus.³⁰⁶
 318. Item, Pinius, In Ezechiel, unus tomus.³⁰⁷

-
- 282 Maquiavel (*Niccolò Machiavelli*), 1469-1527 (BN, Florència 1550, 1551; Gènova 1550; Roma 1532; Venècia 1538).
 283 Vicent Montañés, OES, † 1573 (BV, València 1563, 1564).
 284 Giovanni Battista Spagnoli, beat, 1448-1516 (BNF, Lletotges 1526).
 285 Nicèfor, patriarca de Constantinoble, sant, ca. 758-829 (BN, Basilea 1564, París 1573).
 286 Mario Nizzoli, 1498-1566 (BV, Lió 1552, Venècia 1551).
 287 Segurament es tracta de Nicolau de Cusa, cardenal, 1401-1464 (BN, Basilea 1565; BV, París 1514) o de Joannes Nicolaus, s. XVI (BN, Lió 1536).
 288 Nemesius, bisbe d'Efes, s. IV (BNF, Anvers 1565; Lió 1534, 1538).
 289 Nicolau Denisse, OFM, † 1509 (ICCU, Venècia, 1568).
 290 Nicolo Leonico Tomeo, 1456-1531 (BUV, Basilea 1531, Venècia 1531).
 291 *Novum Testamentum graecae* (BV, Alcalá 1514; Anvers 1571, 1572; París 1543).
 292 Orígenes, 183/186-ca. 253 (BV, Basilea 1545, 1571; París 1512).
 293 Pau Orosi, s. V (BUV, París 1547).
 294 Jerónimo Oleastro, OP, † 1563 (BV, Anvers 1568).
 295 Ludovico Ariosto, *Orlando furioso* (BV, Venècia 1549, 1554, 1573).
 296 Jerónimo Osorio, bisbe de Silves de l'Algarve, 1506-1580 *De iustitia coelesti* (BV, Colònia 1574, 1581, 1586).
 297 Oecumenius, bisbe de Tricala, s. X (BN, Basilea 1552, 1553).
 298 Oecumenius (BN, Verona 1532).
 299 Stanislaus Hosius, *Confutatio prolegomenon Brentii* (BV, París 1560; BN, Lió 1564).
 300 Publi Ovidi Nasó, 43 a.C.-17 (BV, Basilea 1543, 1550; Brescia 560; Lió 1518, 1533, 1540, 1551; Venècia 1506, 1512, 1553).
 301 Stanislaus Hosius (BN, París 1561, Roma 1559).
 302 Francisco de Osuna, OFM, 1492-1540 (BN, Anvers 1536; París 1546).
 303 Alonso de Orozco, beat, OESA, 1500-1591 (BN, Salamanca 1565, 1568).
 304 Pot tractar-se de l'obra d'Alonso de Orozco, *Obra nueva y muy provechosa, que tracta de las siete palabras ... en siete sermones* (BN, Medina del Campo, 1568).
 305 Miklós Oláh (*Nicolaus Olaus, Nicolaus Magnus, Olaf Magnus*), 1493-1568, *Historiae de gentibus septentrionalibus* (BUV, Anvers s. a.).
 306 Alonso de Orozco, *Declamationes quadragesimales* (BN, Alcalá 1571, Madrid 1570).
 307 Heitor Pinto, OSST, † 1584; *In Ezechielem prophetam commentaria* (BV, Anvers 1570, Salamanca 1568).

319. Item, Pinius, In Esayam, unus tomus.³⁰⁸
 320. Item, Pigijs Campensis, De ecclesias, unus tomus.³⁰⁹
 321. Item, Pigijs Campensis, Controversiae, unus tomus.³¹⁰
 322. Item, Paludanus, In quartum sententiarum, unus tomus.³¹¹
 323. Item, Palacios, In Mattheum, unus tomus.³¹²
 324. Item, Paulus Orosius, unus tomus.³¹³
 325. Item, Plutarchus, De vicijs hominis, unus tomus.³¹⁴
 326. Item, Plutarchus, alius manu scriptus, unus tomus.
 327. Item, Plutarchi Moralia, unus tomus.³¹⁵
 328. Item, Plinius, De naturali hystoria, unus tomus.³¹⁶
 329. Item, Philopponus, In posteriora Aristotelis, unus tomus.³¹⁷
 330. Item, Platonis Opera, unus tomus.³¹⁸
 331. Item, Ptolomei Opera, unus tomus.³¹⁹
 332. Item, Pereyrae Paradoxa, unus tomus.
 333. Item, Passionario toledano, unus tomus.³²⁰
 334. Item, Pauli Bergensis Scrinium scripturarum, unus tomus.³²¹
 335. Item, Postilla in evangelia et epistolas, unus tomus.³²²
 336. Item, Pausoniae Opera, unus tomus.³²³
 337. Item, Petro Bembo, Le prosae, unus tomus.³²⁴
 338. Item, Plutarchii Opera, pequenyas, tres tomi.³²⁵
 339. Item, Paradini Heroycarum, unus tomus.³²⁶
 340. Item, Petri Arbones Sermones, unus tomus.³²⁷
 341. Item, Purificador de consciencia, unus tomus.³²⁸
 342. Item, Phileremi opusculum, De Democrito et Eraclyto, en italiano.³²⁹
 343. Item, Petri Rami Miscellanae, unus tomus.³³⁰
 344. Item, Petri Canisii Doctrina christiana, unus tomus.³³¹

308 Heitor Pinto, *In Esaiam prophetam commentaria* (BV, Anvers 1567, 1570; Lió 1561).

309 Segurament l'obra d'Albertus Pighius, ca. 1490-1542, *Hierarchie ecclesiasticae assertio* (BV, Colònia 1544, 1558, 1572) o *De ratione paschalis celebrationis deque restitutione ecclesiastici kalendarii* (BNF, París 1520).

310 Albertus Pighius (BV, Colònia 1545, París 1542).

311 Pierre de la Palude, patriarca de Jerusalem, OP, † 1342, *Scriptum in quartum Sententiarum* (BN, Salamanca 1552; Venècia 1493).

312 Pablo de Palacio(s) de Salazar, s. XVI (BV, Coïmbra 1564; Lió 1569, 1571; Salamanca 1571).

313 Pau Orosi, *Adversus paganus* (BV, Colònia 1542).

314 Plutarc, ca. 50 - ca. 120, *De vitis ...* (BV, Basilea 1531, 1535, 1542, 1554, 1564; Lió 1548, 1566, 1567).

315 Plutarc (BV, Basilea 1542, 1553, 1572).

316 Plini (*Gaius Plinius Secundus*), ca. 61- ca. 112 (BV, París 1514, 1532, 1554; París 1510, 1526; Salamanca 1567; Venècia 1519).

317 Joan Filopó (*Johannes Grammaticus Philoponus*), s. VI (BV, París 1543, Venècia 1545).

318 Plató, 428/27-348/47aC. (BV, Basilea 1534, 1537, 1546, 1551; Lió 1548, 1550, 1557, 1567; Venècia 1517).

319 Claudi Ptolemeu, ca. 90 - ca. 168 (BV, Basilea 1541).

320 *Passionarum Toletanum* (BNF, Pamplona 1516).

321 Pablo de Santa María, bisbe de Burgos, 1350-1435, *Scrutinium scripturarum* (BN, Estrasburg 1470, 1472; Roma 1471; Màntua 1475; Magúncia 1478, París s.a.; BV, Burgos 1591).

322 Obra de Franciscus Polygranus, OFM, s. XVI (BN, Lió 1561).

323 Pausànies, s. II, *Pausaniae Historici praclarissimi commentariorum Graeciam* (BV, ICCU, Basilea 1541) o *Pausaniae veteris Graeciae descriptio* (BC, Florència 1551).

324 Pietro Bembo, 1470-1547 (BN, Florència 1549; Venècia 1525, 1547, 1552, 1557, 1561, 1562).

325 Plutarc (BN, Alcalá de Henares 1533, s.II. 1572).

326 Guillaume Paradin, † 1590 (BN, Anvers 1567, Lió 1557).

327 Pierre de Boves (*Petrus ad Boves*), OFM, (BUV, Lió 1520).

328 Obra d'Agustín de Esbarroya, † 1544 (BN, Toledo 1552).

329 Antonio Fregoso, cavaller Phileremo, 1453-1504, *Riso de Democrito et pianto de Heraclito* (ICCU, Milà 1515).

330 Pierre de la Ramée (*Petrus Ramus*), 1515-1572.

331 Pieter Kaniis (*Petrus Canisius*), SJ, sant, 1521-1597 (BN, Colònia 1577, París 1579).

345. Item, *Piorum Clypeus, unus tomus*.³³²
 346. Item, *Petrarcha, en italiano, unus tomus*.³³³
 347. Item, *Paulus Socynus, unus tomus*.³³⁴
 348. Item, *Petrus Lombardus, unus tomus*.³³⁵
 349. Item, *Prosperi Opera, unus tomus*.³³⁶
 350. Item, *Predique de diversis theologiae, unus tomus*.³³⁷
 351. Item, *Procli Sphera, unus tomus*.³³⁸
 352. Item, *Paulus Jovius, tres tomi*.³³⁹
 353. Item, *Polivius, unus tomus*.³⁴⁰
 354. Item, *Plauti Comediae, unus tomus*.³⁴¹
 355. Item, *Platorum hystoria, unus tomus*.³⁴²
 356. Item, *Prudencii Opera, unus tomus*.³⁴³
 357. Item, *Rambanus, In Heremiam, unus tomus*.³⁴⁴
 358. Item, *Racionale Divinorum officiorum Durandi, unus tomus*.³⁴⁵
 359. Item, *Ricardus, In quatuor libros sententiarum, quatuor tomi*.³⁴⁶
 360. Item, *Ruivenardus, Sive de tranquillitate animae, unus tomus*.³⁴⁷
 361. Item, *Rithme de Pietro Bembo, unus tomus*.³⁴⁸
 362. Item, *Rophensis contra Luterum, unus tomus*.³⁴⁹
 363. Item, *Rodolffi Agricola, unus tomus*.³⁵⁰
 364. Item, *Rosardi Homiliae, quinque tomi*.³⁵¹
 365. Item, *Roberti Licii Sermones, unus tomus*.³⁵²
 366. Item, *Raulini Sermones, duo tomi*.³⁵³
 367. Item, *Rodulphi Homeliae, unus tomus*.³⁵⁴
 368. Item, *Raymundus Lulli, unus tomus*.³⁵⁵
 369. Item, *Rossarium sermonum*.³⁵⁶

³³² Tommaso Elisio, 1487?-1571?, *Piorum clypeus adversus veterum recentiorumque hereticorum pravitatem* (BUV, Venècia 1563).

³³³ Francesco Petrarca, 1304-1374, amb exposició de Giovan Andrea Gesvaldo o d'Alessandro Vellutello (BV, Venècia 1513, 1533, 1538, 1541, 1544, 1545, 1562).

³³⁴ Paolo Barbo (*Soncinatus*), OP, 1415-1498 (BV, Lió 1528, Venècia 1526).

³³⁵ Pere Llombard (*Magister Sententiarum*), bisbe de París. 1100?-1160 (BUV, Basilea 1513; Lió 1528, 1564; París 1548, 1550).

³³⁶ Pròsper d'Aquitània, bisbe de Reggio, sant, 390?-460? (BV, Colònia 1565, Lió 1539, Lovaina 1565).

³³⁷ Obra a cura de Tommaso Porcacchi, 1530?-1585, *Prediche di diversi theologi* (BN, Venècia 1565).

³³⁸ Procle (*Diadochus*), 410-485? (BV, Basilea 1547, París 1534).

³³⁹ Paolo Giovio (*Paulus Jovius*), 1483-1552 (BV, en llatí: Florència 1552, Venècia 1548; en italià: Florència 1552, Venècia 1558; en castellà: Granada 1566, 1568; Lió 1561; Salamanca 1562, 1563; València 1562).

³⁴⁰ Polibi, ca. 200 - ca. 120 aC (BV, Basilea 1537, Hagenau 1530, Lió 1542).

³⁴¹ Plaute (*Titus Maccius Plautus*), ca. 251 - ca. 184 aC. (BUV, Anvers 1566, Florència 1522, Lió 1549).

³⁴² Segurament és l'obra de Teofrast, 372?-288 C., *De hystoria plantarum* (BV, Lió 1552, París 1529).

³⁴³ Prudenci Climent, Aureli, 348?-405, *Prudentii poetae opera* (BV, Logroño 1512, Venècia s. a.).

³⁴⁴ Maur Raban, arquebisbe de Magúncia, OSB, beat, 780-865, *Commentaria in Hieremiam* (BV, Basilea 1534).

³⁴⁵ Guillaume Durand (Vegeu nota núm. 114).

³⁴⁶ Ricardus de Media Villa (BUV, Venècia 1507-1509).

³⁴⁷ Wilhelm van den Linden (*Lindamus*), *Rueuardus, sive de Animi tranquillitate* (BV, Colònia 1567).

³⁴⁸ Pietro Bembo, *Delle rime* (BUV, s. II. 1539).

³⁴⁹ John Fisher, cardenal-bisbe de Rochester, sant, 1459-1535, *Sacri sacerdoti defensio contra Lutherum* (BUV, Anvers 1537).

³⁵⁰ Roelof Huysman (*Rodolfus Agricola*), 1444-1485 (BV, Colònia 1529, 1535, 1539; Lió 1539; París 1529, 1538, 1542).

³⁵¹ Jan Royard, † 1547, *Homiliae in epistolas dominicales et festiuitates Sanctorum* (BV, Lió 1573, París s. a., 1547).

³⁵² Roberto Titi, 1551-1609, del qual conservem obres posteriors (BUV, Florència 1583).

³⁵³ Jean Raulin, OSB, 1443-1514 (BV, Lió 1518, 1519; París 1516, 1519, 1541).

³⁵⁴ Radulph Ardent, † 1101 (BV, París 1575; ICCU, Anvers 1571; París 1567, 1573).

³⁵⁵ Ramon Llull, beat, 1232/33-1315/16 (BV, Barcelona 1565; Colònia 1572, 1573; Estrasburg 1541; Roma, 1513; València 1510, 1512, 1521; Venècia 1518).

³⁵⁶ Bernardinus de Bustis, OFM, (BV, Lió 1502, 1525).

370. Item, Soto, De natura et gratia, unus tomus.³⁵⁷
 371. Item, Soto, De justicia et jure, unus tomus.³⁵⁸
 372. Item, Soto, In quartum, duo tomi.³⁵⁹
 373. Item, Sextus et Clementinae, unus tomus.³⁶⁰
 374. Item, Stobeus, grece, latinus, duo tomi.³⁶¹
 375. Item, Sancti Spagnini Ysagoge, unus tomus.³⁶²
 376. Item, Scotus, In quatuor libros sententiarum, duo tomi.³⁶³
 377. Item, ejusdem, Quaestiones quotlibeticae, unus tomus.³⁶⁴
 378. Item, Schegenus, In Aristotelis, duo tomi.³⁶⁵
 379. Item, Suarez, In Marcum, unus tomus.³⁶⁶
 380. Item, Summa Hostiensis, unus tomus.³⁶⁷
 381. Item, Supplementum cronicarum Bergomensis, unus tomus.³⁶⁸
 382. Item, Summa Sylvestrina, unus tomus.³⁶⁹
 383. Item, Scripandus, In Epistolam ad Galatas, unus tomus.³⁷⁰
 384. Item, Summa praedicantium, duo tomi.³⁷¹
 385. Item, Summa Conciliorum Carrançae, unus tomus.³⁷²
 386. Item, Stephanus Periz, duo tomi.³⁷³
 387. Item, Seraphini Luminii Consiliatio locorum scripturae, unus tomus.³⁷⁴
 388. Item, Sadoleti Epistolae, unus tomus.³⁷⁵
 389. Item, Spinolae Carmina, unus tomus.³⁷⁶
 390. Item, Savarellae Opera, quinque tomi.³⁷⁷
 391. Item, Summa virtutum et vitiorum, duo tomi.³⁷⁸
 392. Item, Secreta, unus tomus.³⁷⁹
 393. Item, Suetonius Tranquillus, unus tomus.³⁸⁰
 394. Item, Seraphino, De amore, unus tomus.³⁸¹

357 Domingo de Soto, OP, 1494-1570 (BV, París 1549; Salamanca s. a., 1550, 1566, 1570).

358 Domingo de Soto (BV, Lió 1558, 1559, 1569; Salamanca 1553, 1556, 1559, 1562, 1566, 1569, 1573; Venècia 1568).

359 Domingo de Soto (BV, Salamanca 1557, 1560, 1561, 1562, 1566, 1569, 1570; Venècia 1569, 1570).

360 *Liber sextus Decretalium Bonifacii Papae VIII, Constituciones Clementis Papae V* (BUV, Lió 1572, París 1511).

361 Johannes Stobaeus, s. VI (BV, Anvers 1551, Basilea 1549, Zuric 1543).

362 Sante Pagnino, OP, 1470-1541 (BV, Avinyó 1523, Lió 1536).

363 Johannes Duns Scot, c 1266-1308 (BV, Milà 1509, París 1513, Venècia 1515).

364 Johannes Duns Scot, *Questiones quolibetales* (BV, París 1513).

365 Jacques Louis Strebee (Jacobus Lodovicus Strebaeus), † ca. 1550 (ICCU, París, 1543, 1550).

366 Joao Soares, bisbe de Coïmbra, 1507-1572, *Commentarium ... in Evangelium beati Marci* (ICCU, Coïmbra 1566).

367 Obra d'Enrico Bartolomeo de Susa, cardenal (BV, Basilea 1573, s. II. 1537).

368 Jacopo Filippo da Bergamo, OESA, 1434-1520, *Supplementum cronicarum urbis ab initio mundi* (BUV, París 1535).

369 Silvestro Prierias, OP, ca. 1460-1523 (BV, Lió 1520, 1524, 1539, 1545, 1552, 1553, 1572; Venècia 1572).

370 Gerolamo Scripando (BN, Anvers 1567, Venècia 1569).

371 Obra de Felipe Díez, OFM, ca. 1550-1601 (BV, Lió 1592, Salamanca 1589, Venècia 1591).

372 Obra de Bartolomé Carranza, OP (BV, Lió 1570; Salamanca 1549, 1551; Venècia 1546, 1549).

373 Esteban Pérez, OFM (BN, Madrid 1628).

374 Serafino Cumirano, OFM, s. XVI (BV, París 1556, 1558, 1559).

375 Jacopo Sadoletto, cardenal-bisbe de Carpentràs, 1477-1547 (BV, Lió 1550, Venècia 1536).

376 Publio Francesco Spinola, s. XVI (BN, Venècia 1563).

377 Girolamo Savonarola, OP, 1452-1498 (BV, Alcalà 1530; Venècia 1521, 1536, 1537, 1542; Salamanca 1556).

378 Segurament obra de Guillaume Perault, arquebisbe de Lió, OP, † 1255 (BV, Lió 1551, 1554, 1571).

379 Possibilitats: Pseudo Aristótil, *Secreta secretorum* (BV, Burgos 1526); Johann Eck, *De poenitentia et confessione secreta, semper in ecclesia Dei observata, contra Lutherum* (BN, Roma 1523); o lectura errònia per Sèneca, *Opera* (ICCU, Basilea 1537, 1557)

380 Suetoni (*Gaius Suetonius Tranquillus*), ca. 69-140 (BV, Basilea 1546; Lió 1541, 1548, 1551).

381 Traducció de l'obra de Johann Justus Landsberger, OCart, 1489-1539, *Phaetra divini amoris, tradotto in volgare per Don Seraphino da Bologna* (BV, Venècia 1554)

395. Item, Stella, De bello aphrodisseo, unus tomus.³⁸²
 396. Item, Scopus liblicus Alberti ethica, unus tomus.³⁸³
 397. Item, Sanazarii Arcadia, unus tomus.³⁸⁴
 398. Item, Stacius, unus tomus.³⁸⁵
 399. Item, Sermones in Appocalysim, unus tomus.³⁸⁶
 400. Item, Statutos de la Universidad, unus tomus.³⁸⁷
 401. Item, Theatrum vitae humanae.³⁸⁸
 402. Item, Thomae Partes, quatuor tomi.³⁸⁹
 403. Item, Thomae Cathena aurea, unus tomus.³⁹⁰
 404. Item, Thomae In epistolas divi Pauli, unus tomus.³⁹¹
 405. Item, Thomae Opuscula, unus tomus.³⁹²
 406. Item, Thomae Disputatae quaestiones, unus tomus.³⁹³
 407. Item, Thomae Contra gentes, unus tomus.³⁹⁴
 408. Item, Thomae In Mattheum, Esayam, Hieremyam et Threnos, unus tomus.³⁹⁵
 409. Item, Thomae In ethica Aristotelis, unus tomus.³⁹⁶
 410. Item, Thomae In de coelo et anima, unus tomus.³⁹⁷
 411. Item, Thomae Index seu tabula.³⁹⁸
 412. Item, Theodreti Opera omnia, duo tomi.³⁹⁹
 413. Item, Tyraquellus, De nobilitate, unus tomus.⁴⁰⁰
 414. Item, Tyraquellus, De lege connubiali, unus tomus.⁴⁰¹
 415. Item, Turrae Cremata, Summa ecclesiastica, unus tomus.⁴⁰²
 416. Item, Tithelmanus, In Psalmos, unus tomus.⁴⁰³
 417. Item, Tithelmanus, In Pauli epistolas, unus tomus.⁴⁰⁴
 418. Item, Tithelmanus, In Cantica, unus tomus.⁴⁰⁵
 419. Item, Tithelmanus, In Joannem paraphrases, unus tomus.⁴⁰⁶
 420. Item, Tithelmani Summa mysteriorum, unus tomus.⁴⁰⁷

- 382 Obra de Juan Cristobal Calvete de Estrella, † 1543, *De Aphrodisio ...* (BV, Madrid 1771).
 383 Alberto Nowopolski (*Albertus Novicampianus*), 1508-1588, *Scopus biblicus Veteris et Novi Testamenti* (BV, Anvers 1566).
 384 Jacopo Sannazaro, 1458-1530 (BN, Estella 1563; Milà 1519; Salamanca 1573; Toledo 1547, 1549; Venècia 1524, 1543, 1545, 1546, 1547, 1549, 1559, 1562, 1565, 1567).
 385 Estaci (*Publius Papinius Statius*), ca 45-96 (BV, París 1530, Venècia 1502).
 386 Gilbertus de Hoylanda, *Sermones in Apocalipsim* (BN, París 1512) o *Sermones super Apocalipsim* (BN, Lió s. a.).
 387 Es tracta dels estatuts de la Universitat de Salamanca, editats al segle XVI (BUV, Salamanca 1561).
 388 Obra de Theodor Zwinger, 1533-1588 (BN, París 1572).
 389 Tomàs d'Aquino, OP, sant, 1225-1274 (BV, Anvers 1567).
 390 Tomàs d'Aquino (BV, Anvers 1569, 1571; Lió 1542, 1544, París 1528, 1537, 1540, 1546, 1566; Venècia 1567, 1572).
 391 Tomàs d'Aquino (B:V, Anvers 1569; Lió 1556; París 1549; Roma 1570; Venècia 1562).
 392 Tomàs d'Aquino, (BV, Lió 1562, Roma 1570).
 393 Tomàs d'Aquino, (BV, Lió 1568, 1569; París 1557; Roma 1570).
 394 Tomàs d'Aquino, *Summa contra gentiles* (BV, Anvers 1568; Lió 1567; París 1552; Roma 1570; s.11. 1524; Venècia 1531).
 395 Tomàs d'Aquino, *Expositiones in ...* (BV, Venècia 1527).
 396 Tomàs d'Aquino, (BUV, Venècia 1539).
 397 Tomàs d'Aquino, *De celo et mundo* (BV, Venècia 1543, 1551, 1562); *De anima* (13V, París 1539; Venècia 1543, 1549, 1560, 1565).
 398 Tomàs d'Aquino, (BV, †Venècia 1539).
 399 Teodoret, bisbe de Cir, ca. 393 - ca. 458 (BV, Colònia 1567).
 400 André Tiraqueau, ca. 1480-1558 (BV, París 1549).
 401 André Tiraqueau, *De legibus connubialibus* (BV, Lió 1560, 1569).
 402 Juan de Torquemada, cardenal-bisbe de Sabina, OP, 1388-1468 (BV, Salamanca 1560, Venècia 1561).
 403 François Titelmans, OFM, 1548-1567 (BV, Anvers 1567, 1573; Colònia 1543, 1544; Lió 1548, 1556, 1573; París 1540, 1545, 1548, 1552; s.11. s.a.).
 404 François Titelmans, *Elucidatio in omnes Epistolas Apostolicas* (BV, Anvers 1529) o *Collationes quinque super Epistolam ad Romanos beati Pauli* (BV, Anvers 1529).
 405 François Titelmans, *In Cantica Canticularum Salomonis* (BV, Anvers 1547; París 1547, 1550).
 406 François Titelmans, *Elucidatio paraphrastica Evangelium secundum Joannem* (BN, Anvers 1543).
 407 François Titelmans, *Summa mysteriorum christianae fidei* (BV, Anvers 1532; Lió 1546, 1554).

421. Item, Theophilati Opera omnia, unus tomus.⁴⁰⁸
 422. Item, Thomas Viguerio, unus tomus.⁴⁰⁹
 423. Item, Taulerii Exercicia, unus tomus.⁴¹⁰
 424. Item, ejusdem, Sermones.⁴¹¹
 425. Item, Torre de David, per Hieronymum de Lemos, unus tomus.⁴¹²
 426. Item, Theatro del mundo, de Carolo Conistran, unus tomus.⁴¹³
 427. Item, Thesaurus novus, unus tomus.⁴¹⁴
 428. Item, Theoricæ planetorum Purbachii.⁴¹⁵
 429. Item, Theocontus, grece, unus tomus.⁴¹⁶
 430. Item, Thomas de Villanueva, unus tomus.⁴¹⁷
 431. Item, Torres, In 17 q.p.p. divi Thomae, unus tomus.⁴¹⁸
 432. Item, Thomas Vualdensis, duo thomi.⁴¹⁹
 433. Item, Theodosii Sphera, unus tomus.⁴²⁰
 434. Item, Torrensis De auctoritate Papae et Concilii, unus tomus.⁴²¹
 435. Item, Thesere decades genealogiae Francisci Sixti, unus tomus.⁴²²
 436. Item, Thomae Beahlponus, De cultu et veneratione sanctorum, unus tomus.⁴²³
 437. Item, ejusdem.
 438. Item, Thomas, Super Job, unus tomus.⁴²⁴
 439. Item, Theodoretii Opuscula, unus tomus.⁴²⁵
 440. Item, Theophrastus, De coloribus, unus tomus.⁴²⁶
 441. Item, Therencii Comediae, unus tomus.⁴²⁷
 442. Item, Tito Livii Opera, quatuor tomi.⁴²⁸
 443. Item, Theophili Instituta, unus tomus.⁴²⁹

408 Theophylactus Simocatta, s. VII (ICCU, Heidelberg 1598, 1599).

409 Obra de Juan Viguera, † 1558, sobre sant Tomàs, *Institutiones ad naturalem et christianam philosophiam, maxime vero ad scholasticam theologiam, sacrarum literarum, universaliumque conciliorum auctoritate, et doctorum ecclesiasticorum, praesertim D Thomae Aquinatis eruditione confirmatae:... opera eruditissimi viri Ioannis Viguerii* (BV, Anvers 1572; París 1550, 1558, 1563, 1565, 1569).

410 Johannes Tauler, OP, ca. 1300-1361, *De vita et passione Salvatoris nostri Iesu Christi piissima exertitia* (BV, Colònia 1548, Lió 1556).

411 Johannes Tauler, *Sermones de festis et solemnitatibus sanctis* (BV, Lió 1558) o *Homeliae seu sermones in Evangelia* (BV, Lió 1557, 1558).

412 Jerónimo de Lemos, † 1563 (BUV, Salamanca 1567).

413 Pierre Boaistuau, 1520?-1566, *El teatro del mundo de Pedro Bovistuau, llamado Launav, y en el qual amplamente trata las miserias del hombre* (BUV, Alcalá 1569).

414 Pierre de la Palude, patriarca de Jerusalem, OP, (BN, Anvers 1571, 1572; Lió 1561, 1571; Venècia 1570).

415 Georg von Purbach, 1423-1461 (BUV, París 1525, 1543).

416 Deu tractar-se de Teòdèrit, ca. 300 - ca. 250 C., *Ydillia* (BN, Lovaina 1528, Venècia 1543) o *Eglogas* (BN, Venècia 1543).

417 Tomàs de Villanueva, arquebisbe de Valencia, OESA, sant, 1488-1555, *Conciones sacrae* (BV, Alcalá 1572).

418 Bartolomé de Torres, bisbe de Canàries, † 1568, *Commentaria in XVII Quaestiones primae partis S. Thomae de Aquino* (BN, Alcalá 1567).

419 Thomas Netter (*Thomas Waldensis*), 1375-1430, *Doctrinalis antiquitatum fidei Ecclesiae Catholicae* (BV, París 1531, 1532), *Opus de sacramentalibus* (BV, Salamanca 1556) o *Sacramentalia* (BV, París 1523, 1533).

420 Teodosi de Trípoli, matemàtic, s.IIaC (BV, Roma 1586; BN, París 1558).

421 Francisco de Torres, SJ, 1504-1584, *De Summi Pontificis supra Concilia auctoritate* (BV, Florencia 1551).

422 Francesco Sisto, OC, † 1585 (BN, Venècia 1564).

423 Thomas Beauxamis, OC, 1524-1589 (BV, París 1566).

424 Tomàs d'Aquino (BV, Lió 1520, París s. a., Roma 1562, 1570).

425 Pot ser l'obra de Teodoret, bisbe de Cír, *Explanationes in duodecim prophetas* (BNF, Lió 1533).

426 Teofrast, *De odoribus* (BN, París 1556).

427 Terenci (*Publius Terentius Afer*), ca. 195 - ca. 159 aC (BV, Basilea 1532, 1538, Lió 1541, 1545, 1556; Milà 1513; París 1542; Sevilla 1517).

428 Tit Livi (*Titus Livius*), 59-17 C. (BV, Basilea 1535, 1543; Frankfurt 1568; Lió 1548; Venècia 1520, 1532, 1566, 1572).

429 Teófil, bisbe d'Antioquia, sant, s. II (BN, Lió 1558; BUV, Colònia s.

444. Item, Vega, In Concilium Tridentinum, unus tomus.⁴³⁰
 445. Item, Vega, De Justificatione, unus tomus.⁴³¹
 446. Item, Vorti Longobardi in quatuor libros sententiarum, unus tomus.⁴³²
 447. Item, Vildemberius, In tres philosophiae partes, unus tomus.⁴³³
 448. Item, Volaterranus, unus tomus.⁴³⁴
 449. Item, Victoriae Relectiones, unus tomus.⁴³⁵
 450. Item, Vocabularium theologiae ecclesiasticae, unus tomus.⁴³⁶
 451. Item, Villarini Centii tabulae, unus tomus.⁴³⁷
 452. Item, De formandis concionibus, unus tomus.⁴³⁸
 453. Item, Valerius Maximus, unus tomus.⁴³⁹
 454. Item, Virgilius, en italiano, unus tomus.⁴⁴⁰
 455. Item, Valtanas, La doctrina christiana, unus tomus.⁴⁴¹
 456. Item, Vives, De corruptarum, Disciplinis, unus tomus.⁴⁴²
 457. Item, Vincentii Sermones, tres tomi.⁴⁴³
 458. Item, Ubicellis.
 459. Item, Voragine, unus tomus.⁴⁴⁴
 460. Item, Vuedi Tabner In Evangelia, unus tomus.⁴⁴⁵
 461. Item, Viguierius, unus tomus.⁴⁴⁶

Haec autem sunt bona, mobilia et semoventia, quae dictum Illm. et Reverendim. Dominum Don Joannem Vich, electum episcopum Mayoricensem, habere et possidere, compertum fuit, et de quibus inventarium fieri potest. De quo quidem inventario et memoriali, idem Illmus. et Revdmus. Dominus episcopus electus, ad omnes effectus sibi convenientes utiles et benevissos, per me dictum infrascriptum notarium publicum sibi fieri et confici instrumentum petiit et requisivit, quod per me fuit receptum die, loco et anno praedictis Presentibus venerabilis Joanne Almirana et Arorsio Vilar, presbiteris, testibus ad premissa vocatis, rogatis pariterque et asuntis.

-
- 430 Andrés Vega, OFM, ca. 1498-1549 (BV, Alcalá 1564; Venècia 1548).
 431 Andrés Vega (BN, Venècia 1546; BV, Colònia 1572).
 432 Robert Wiarti, *Magistri sententiarum, libri 4, Petro Lombardo ... tabula F. Roberti Wiarti* (ICCU, Lió 1570).
 433 Hieronimus Wildenberg, 1464?-1558 (URBS, Basilea 1546, Lió 1562).
 434 Rafaël Volaterranus, 1452-1522, *Commentariorum Urbanorum* (BV, Basilea 1530, 1544; Lió 1552).
 435 Francisco de Vitoria, OP, 1480-1546 (BV, Lió 1557, Salamanca 1565).
 436 Pot ser el *Vocabularium ecclesiasticum* de Rodrigo Fernández de Santaella, 1444-1509 (BV, Saragossa 1540, Sevilla 1529).
 437 Obra de Johann Spangenberg, 1484-1550, *Tabulae compendiosae in Evangelia et Epistolas*, revisada per Lorenzo de Villavicencio, OSA, † 1581 (BN, Lovaina 1563, Venècia 1566).
 438 Obra d'Andreas Gehard Hyperius, 1511-1564 (BN, Basilea 1579).
 439 Publi Valeri Màxim, s. I aC - s. I dC, *Factorum ac dictorum memorabilium* (BV, Anvers 1567; Lió s. a., 1547; París 1535; Venècia 1513).
 440 Virgili (*Publius Vergilius Maro*), 70-19aC. Segurament *Le opere di Vergilio, cioè è la Bucolica, Georgica e Eneida, nuovamente da diversi eccelleitissimi auttori tradotte in versi sciolti* (BN, Florència 1556, Venècia 1568).
 441 Domingo de Valtanás y Mejía, OP, 1488-1563 (BC, Sevilla 1555).
 442 Joan Luis Vives, 1493-1540, *De causis corruptarum artium* (BN, 1531), *De disciplinis* (BV, Anvers 1531, Colònia 1536, Lió 1551).
 443 Vicent Ferrer, OP, sant, 1350-1419 (BV, Anvers 1559, 1572, 1573; Lió 1505, 1516, 1523, 1525, 1526, 1528, 1530, 1539, 1550, 1558; Medina del Campo 1569; València 1566, 1567; Venècia 1573).
 444 Jacopo da Varazze (*Jacobus de Voragine*), arquebisbe de Gènova, beat, ca.1226-1298 (BV, Lió 1502, 1503, 1504, 1554; París 1503, 1528; València 1514).
 445 Es tracta de l'obra de Gilles van den Prielle, *Conciones in Evangelia et epistolas*, amb taules de F. Jacobus Veldy, OSA, † 1583 (BV, Lió 1568).
 446 Pot ser qualsevol de les obres de Juan Viguera: *De consolatione agonizantium* (BNF, Lió 1559); *Elucidatio missae* (BNF, Lió 1559); *In epistolam ad Romanos* (BNF, Anvers, 1572; BV, s. II. s. a.).

ÍNDIX DE NOMS

- Abdies de Babilònia: 32
 Adrià VI: 209
Agrícola, Roelof Huysman: 363
 Agustí, sant: 1, 292
 Aimon: 211, 212, 213
 Albani, Giovanni Girolamo: 219
 Alciati, Andrea: 153
 Alcocer, Francisco: 45
 Alfons X el Savi: 12
 Almain, Jacques: 43
Altissiodorensis, Guillaume d'Auxerre: 5
 Ambròs, sant: 2
 Andre Eborens: 44
 Anselm, sant: 4
 Antoní, sant: 6, 11
 Apià Alexandrí: 40
 Ardent, Radulph: 367
 Arévalo, Benardino de: 39
 Arias Montano, Benito: 257
 Ariosto, Ludovico: 151, 306
 Aristòtil, comentat per Joachim Perion: 37
 Aristòtil: 7, 19, 36, 37, 46
 Arrià, Flavi: 29
 Atanasi, sant: 3
 Atenàgores: 22
 Ateneu de Naucratis: 31
 Ausoni, Dècim Magne: 28
 Avila y Zúñiga, Luis de: 265
 Azpilcueta, Martín de (*dr. Navarro*): 283
 Baconthorpe, John: 65
 Barbo, Paolo (*Soncinatus*): 347
 Bartolomeo de Susa, Enrico: 221, 380
 Basili el Gran, sant: 48, 49
 Bay, Michel de: 282
 Baynes, Ralph: 59
 Beauxamis, Thomas: 436, 437
 Bembo, Pietro: 337, 361
Beneventus: 67
 Benoist, René: 141
 Berengosus: 64
 Bergamo, Jacopo Filippo da: 381
 Bergamo, Pietro da: 86
 Bernat, sant: 47
 Bessarion, Johannes: 62
 Betontinus, Antonius: 26
 Beuter, Pere Antoni: 33
Biblia sacra ... Benedicti: 51
Biblia sacra de Jean de Tourmes: 61
 Biel, Gabriel: 181, 182, 188
Biblia poliglota complutensi: 50
 Blomevenna, Pieter: 152
 Boaistuau, Pierre: 426
 Bonaventura, sant: 53, 54, 55
 Boucheran, Jacques: 168
 Boves, Pierre de (*Petrus Ad Boves*): 340
 Bredembach, Matthias: 57, 58
Breviarium Romanum: 52, 69
Brixianus, Julius Sirenus: 56
 Broickwy de Koenigstein, Anton: 95
 Bunderen, Johannes van den: 66
 Bustis, Bernardinus de: 68, 369
Cagnesi: 96
 Calepio, Ambrogio da: 79
 Calvete de Estrella, Juan Cristóbal: 395
 Camerarius, Joachimus: 89
Canisius, Pieter Kaniis, sant: 344
 Cano, Melchor: 76
Canones Apostolorum: 91
 Capitis, Frémin: 172
 Carranza, Bartolomé: 108, 385
 Casal, Gaspar: 82, 83
Casalinus: 81
 Castro, Alfonso de: 92, 93
 Cataneo, Girolamo: 157
 Catarino, Ambrosi: 16, 17, 18
 Catul, Tíbul i Properci: 103
 Caussord, Claude: 98
 Cebrià, sant: 73, 84
 Chiari, Isidor: 224, 225
 Ciceró, Marc Tul·li: 102
 Cicogna, Vincenzo: 112
 Ciril, sant: 74, 77
 Ciril de Jersuaem, sant: 105
 Clichthove, Josse: 233, 234
 Climent d'Alexandria: 80
 Climent I, sant: 78
 Cling, Konrad: 260
 Cochleus, Joannes: 235, 236, 237
 Columel·la, Luci Juni: 100
Concili de Colònia: 106
Concili de Trent: 90
Concordantiae maiores: 72
 Contarini, Gaspare: 186
Contemplatio vitae et Passionis Christi: 99
 Conventi, Stefano: 97
 Córdoba, Antonio de: 88
Corona stellarum: 85
 Cortese, Isabella: 34
 Cumirano, Serafino: 387
Curcinus: 110
Daldianus, Artemidor d'Efes: 38
 Dant Alighieri: 122, 130
De institutione ecclesie primitiva: 94
Decretals de Climent V: 75
Decretals, cànons de Gregori IX: 115
 Denisse, Nicolau: 300
 Dictis de Creta: 133
 Diez, Felipe: 384
 Dió Crisòstom: 123
 Diògenes Laerci: 127
 Dionís Areopagita: 121
 Dionís d'Halicarnàs: 128
 Dionís el Cartoixà: 120, 126
Diurnale Romanum: 134
 Doring, Matthias: 175
 Doroteu: 132

- Driedo de Turnhout, Johannes: 117
 Duns Scot, Johannes: 376, 377
 Durand de Sant-Porçan, Guillaume: 118
 Durand, Guillaume: 119, 358
 Eck, Johann von: 149, 150
El perque: 263
 Elià, Claudi: 27
 Elisio, Tommaso: 345
 Epifani, sant: 144
 Erasme, Desideri: 8, 104, 143, 148
 Esbarroya, Agustín de: 341
 Estaci: 398
Estatutos de la U. de Salamanca: 400.
 Euclides de Mègara: 139
 Eugubinus, Agostino Steuco: 135, 136, 137
 Eusebi de Cesarea: 138, 140
 Eusebi d'Émesa: 154
 Eutimi Zigabenos: 145, 146, 147
 Fernández de Santaella, Rodrigo: 450
 Fernel, Jean: 228
 Ferrer, Vicent, sant: 457
Ferus, Johann Wild: 160, 161, 162
 Ficino, Marsilio: 286, 287
 Figueroa, Pedro de: 220
 Filopó, Joan: 329
 Fisher, John, sant: 362
 Flavín, Melchior de: 285
 Flavius Josefus: 226
 Folengo, Giovanni Battista: 159
 Foreiro, Francisco: 155
 Fortius Ringelbergius, Joachimus: 242
 Francisco de Cristo: 156
 Freig, Johann Thomas: 164, 165
 Fulgenci, sant: 158
 Fumo, Bartolomeo: 25
 Galatino, Pietro: 179
 Galé, Claudi: 190, 191
Gandavo, Hendrik Goethals: 202, 203
 Garetius, Johannes: 189
 Gemma *Frisius*, Reinerus: 193
 Gerson, Jean Charlier: 192
 Giovio, Paolo (*Paulus Jovius*): 352
 Giraldi, Giglio Gregorio: 180
Glosa ordinaria: 175
 Gregori de Nissa, sant: 183, 194
 Gregori I el Magne, sant: 174, 184
 Gropper, Johannes: 185
 Guillaud, Claude: 176, 177, 178
 Hadrianus Finus, Finus: 204
 Hamerius, Gulielmus: 200
 Helm, Heinrich: 217
 Hilari, sant: 197
Historea da vida...: 269
 Hoffmeister, Johan: 201
 Homer: 218
 Honcala, Antonio: 198
 Horaci: 206, 207
 Hosius, Stanislaus: 101, 310, 312
 Hoylanda, Gilbertus de: 399
 Hyperius, Andreas Gehard: 452
 Innocenci III: 240
Insignium aliquot virorum icones: 241
 Ireneu, sant: 222
 Janssen, Cornelius: 70
 Jeroni, sant: 196
 Joan Clímac: 249
 Joan Crisòstom, sant: 71
 Joan Damascè, sant: 113, 114
 Joan de la Creu, sant: 247
 Joannes Horacio: 248
 Jonàs, Just: 239
 Junilius: 246
 Justí, Marc Junià: 243
 Justí, sant: 223
 Juvenal i Persi: 245
 Juvenus, Seduli i Arator: 244
 Kaniis, Pieter (*Petrus Canisius*), sant: 344
Lactanci, Luci Cecili Firmià: 273
 Lambyn, Denis, intèrpret d'Aristòtil: 41
 Landsberger, Johann Justus: 268
 Ledesma, Miquel Jeroni: 208
 Lemos, Jerónimo de: 425
 Leonico Tomeo, Nicolo: 301
Lexicon graecum: 257
 Licinio, Bernardo, comentarista: 63
 Linden, Wilhelm van den: 262, 360
 Lippomano, Luigi: 253, 254, 255
 Livi, Tit: 442
 Lleó Hebreu (*Yéhudà Abrabanel*): 125
 Lleó I el Magne, sant: 256
 Lli, sant: 261
 Llorenç Justinià, sant: 252
 Llot de Ribera, Miquel: 142
 Lucifer de Càller: 264
 Llull, Ramon: 368
 López de Gomara, Francisco: 214
 Lucà, Marc Anneu: 267
 Lucreci: 266
 Luis de Granada: 270
 Lumnius, Johannes Fredericus: 166
 Lycosthenes, Conrad: 20
 Macrobi, Ambròs Teodosi: 280, 281
 Maggi, Girolamo: 288
 Manili, Marc: 289
 Maquiavel: 293
 Marc l'ermità, sant: 284
 Marc, Ausià: 42
 Marcial, Marc Valeri: 290
 Martínez de Cantalapedra, Martín: 276
 Mathisius, Gerard: 187
 Maur Raban: 357
 Media Villa, Ricard de: 359
 Medina, Juan de: 278
 Medina, Miguel de: 277, 279
 Medina, Pedro de: 258
 Meneses, Felipe de: 271
Missale Romanum: 274, 275
 Montañés, Vicent: 294
 Mouchy, Antonine de: 124

- Müller, Johann, el *Regiomontanus*: 227
 Musso, Cornelio: 87
 Nanni, Giovanni: 30
 Nausea, Friedrich: 173
Navarro, doctor, Martín de Azpilcueta: 283
 Nemesius: 299
 Niccolò de Tudeschi, el *Panormità*: 9
 Nicèfor, sant: 296
 Nicolau de Lira: 26, 175
 Nicolaus de Cusa: 298
 Nicolaus, Joannes: 298
 Nizzoli, Mario: 297
Novum Testamentum: 302
 Nowopolski, Alberto: 396
 Oecumenius: 308, 309
 Oláh, Miklós: 316
 Oleastro, Jerónimo: 305
 Opstraet, Johann: 116
 Orígenes: 303
 Oronce, Finé: 210
 Orosi, Pau: 304, 324
 Orozco, Alonso de: 314, 315, 317
 Osorio, Jerónimo: 307
 Osuna, Francisco de: 313
 Ovidi Nasó, Publi: 311
 Palacios de Salazar, Pablo de: 323
 Palmer, Thomas: 163
 Palude, Pierre de la: 322, 427
 Paradin, Guillaume: 339
 Parma, Benardí de: 175
Passionarum Toletanum: 333
 Pausànies: 336
 Perault, Guillaume: 391
 Pere Llobard: 348
Pereira: 332
 Pérez de Ayala, Martín: 23, 24
 Pérez de València, Jaume: 229, 231
 Perion, Joachim: 230, 232
 Périz, Esteban: 386
 Petrarca, Francesco: 63, 346
Phileremo, Antonio Fregoso: 342
 Pighius, Albertus: 320, 321
 Pinto, Heitor: 318, 319
Platina, Bartolomeo Sacchi: 199
 Plató: 330
 Plaute: 354
 Plini: 328
 Plutarc: 325, 326, 327, 338
 Polibi: 353
 Poligranus, Franciscus: 335
 Ponissonus, Franciscus: 167, 169
 Porcacchi, Tommaso: 350
 Porta, Giovan Battista della: 238, 291
 Possevini, Giovanni Battista: 129
 Prielle, Gilles van den: 460
 Prierias, Silvestro, cànons: 382
 Procle (*Diadochus*): 351
 Pròsper d'Aquitània, sant: 349
 Prudenci Climent, Aureli: 356
 Ptolemeu, Claudi: 331
 Purbach, Georg von: 428
 Ramée, Pierre de la: 343
 Ramírez Pagán, Diego: 170
 Raulin, Jean: 366
 Razzi, Girolamo: 109
 Ricard de Sant Víctor: 10
 Ricchieri, Ludovico: 111
 Rojas Sarmiento, Juan de: 250, 251
 Rojas, Fernando de: 107
 Royard, Jan: 364
 Sadoleto, Jacopo: 388
 Salamanca, Alejo de: 21
 Sannazaro, Jacopo: 397
 Santa María, Pablo de: 175, 334
 Sante Pagnino: 375
 Sasbout, Adam: 13, 14, 15
 Savonarola, Girolamo: 390
 Schedel, Hartmann: 259
Secreta: 392
 Securis, Francisco: 171
 Seraphino da Bologna, traductor de Landsberger: 394
 Seripando, Gerolamo: 195, 383
Sextus Decretalium Bonifacii Papae, Constituciones Clementis Papae V: 373
 Siena, Sisto da: 60
 Sisto, Francesco: 435
 Soares, Joao: 379
 Soto, Domingo de: 370, 371, 372
 Spagnoli, Giovanni Battista: 295
 Spangenberg, Johann: 451
 Spinola, Publio Francesco: 389
 Stobaeus, Johannes: 374
 Strebee, Jacques Louis: 378
 Suetoni: 393
 Tauler, Johannes: 423, 424
 Teòcrit: 429
 Teodoret: 412, 439
 Teodosi: 433
 Teòfil, sant: 443
 Teofrast: 355, 440
 Terenci: 441
 Theophylactus Simocatta: 421
 Timoneda, Joan: 35
 Tiraqueau, André: 413, 414
 Titelmans, François: 416, 417, 418, 419, 420
 Titi, Roberto: 365
 Tomàs d'Aquino, sant: 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 438
 Torquemada, Juan de: 415
 Torres, Bartolomé de: 431
 Torres, Francisco de: 434
 Ubicellis: 458
 Udine, Lleonard d': 272
 Valeri Màxim, Publi: 453
 Valtanás, Domingo de: 455
 Varazze, Jacopo da: 459
 Vega, Andrés: 444, 445
 Veldy, F. Jacobus: 460

Verdena, Johannes de: 131
Vida, Marco Jerónimo: 216
Viguera, Juan: 422, 461
Villanueva, Tomàs de, sant: 430
Villavicencio, Lorenzo, curador: 451
Virgili: 454
Vitoria, Francisco de: 449
Vives, Joan Lluís: 456
Volaterranus, Rafaël: 448
Waldensis, Thomas Netter: 432
Wiarti, Robert: 446
Wild, Johann (Ferus): 160,161,162
Wildenberg, Hieronimus: 447
Zárate, Agustín de: 215
Zorzi, Francesco Giorgio: 205
Zwinger, Theodor: 401

RESUMEN

El inventario de la biblioteca de Don Juan de Vic, miembro de una de las más importantes familias valencianas, nos ayuda a entender la transformación ideológica y religiosa que se produjo en la Europa del siglo XVI. Las obras reunidas denotan la coexistencia de diversas "sensibilidades", desde la tendencia humanista hasta la contrarreformista. Es, también, un claro exponente del proceso de sustitución lingüística que afectó a las clases dirigentes de la Corona de Aragón.

ABSTRACT

The inventory of the library of Don Juan of Vic, member of one of the most outstanding valencian families, help us to understand the ideological transformation and religious that took place in the Europe of the XVI century. The gathered works denotes the coexistence of diverse "sensibilities", from the humanist tendency until the counter-reforming. It is, al so, to clear exponent of the process of linguistic substitution that affected to the directing classes of the Crown of Aragon.